

تفریح، سیاحت و تجارت در کیش

No. 113 • Vol.1 • July 15, 1998

جامعه

صدا و تصویر با سیحان

چهارشنبه ۲۲ تیر ۱۳۷۷ • ۲۰ ربيع الاول ۱۴۱۹ • سال اول • شماره ۱۱۳ • ۵۰ تومان • ۱۲ صفحه

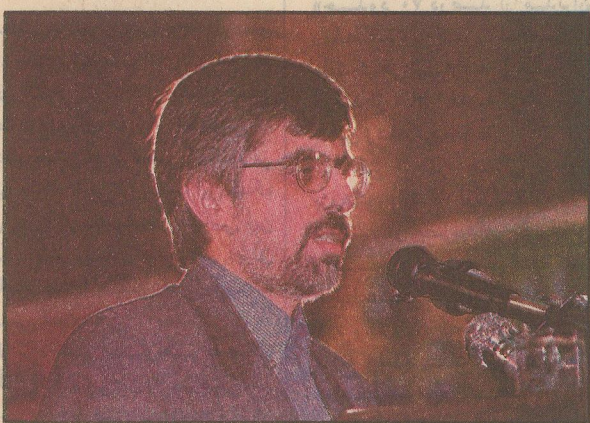
Jameah (Society) Iranian Independent Daily

در گفت و گو با جامعه بیان شد

نخستین بار پس از محاکمه صورت گرفت

دیدگاه
کارشناسان
درباره اخلاص
مخالقان
خاتمی
برای ورود
سرمایه های
خارجی

گفت و گوی اختصاصی جامعه با کر باسچی

کر باسچی: از خدمت به مردم هرگز منصرف نخواهم شد

گروه سیاسی - غلامحسین کر باسچی شهردار معلق تهران می گوید محروم شدن احتمالی وی از خدمات دولتی، هرگز به منزله انفصال او از خدمت به مردم ایران نخواهد بود.

وی که برای نخستین بار پس از محاکمه سخن می گفت در گفت و گوی اختصاصی با جامعه بار دیگر از عملکرد خود در سمت شهردار تهران دفاع کرد و هنگامی که از واکنش مردم نسبت به جریان محاکمه و اتهامات وی پرسیدیم، بقیه در همین صفحه

عطر نان - صبح شبنم زده دشت با عطر نان تازه آغاز می شود تا سحرگاه را در رحمت برکتی بی زوال، روشنایی حیات بخشد. کنار تنور داغ بنشینیم و مزه زندگی را بچشیم.

اجتماعی

نگاه
دو گزارشگر
به یک زندگی

هنری

داود شهیدی

ورزشی

طرح روز

اقتصادی

سرمایه خارجی
و
انتخاب های
مدیریت توانا

محمد علی حقی

بین الملل

بین الملل

هنری

Ingmar Bergman

۲۳ تیرماه ۱۳۷۷

به مناسبت ۳۰ روزگی
سالگرد تولد ینگمار برگمان

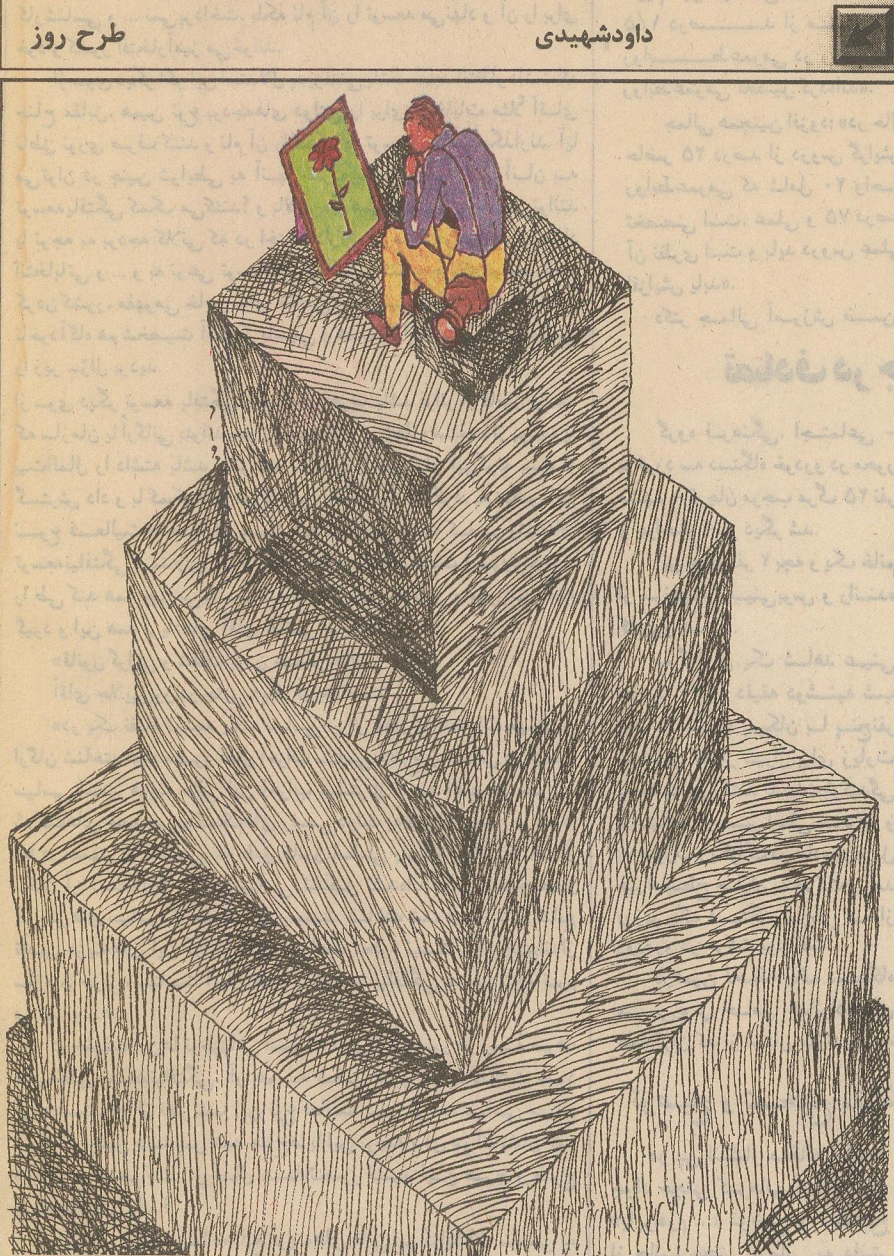
اهمیت
«برگمان»
بودن

دانش

کثرت فرهنگی
حقیقت
یا
فریب

اندیشه

ولیعهد کویت از ایران
دیدن می کند

باب منزل مسکونی در قم که قیمت آن معین است. و کل دارایی من حتی به اندازه درصد اندکی از دارایی بسیاری کسانی که بعید است نام آنها در این دادگاه برده شود، هم نیست.

هیچ ارتباطی با اینجانب نداشتند بلکه هیچگونه اطلاعی هم از آن ندارم.

صحن دادگاه از مدیران ارشد خود دفاع کردید، آیا انتظار نداشتید، مدیران ارشد شما در دولت سابق از شما حمایت و دفاع می کردند؟

متهم که به منزله کثرت پایداری و استقامت در «دفاع از اسلام کار، حیات و نشاط» است. نتوانسته است از این خوشبینی و امید بکاهد.

اشک به چشم آورد و از محبت بی دریغ شهروندانی سخن گفت که «وی را هیچگاه تنها نگذاشته اند».

خانۀ قوام السلطنه در فهرست آثار ملی

گروه فرهنگی، اجتماعی - خانۀ قوام السلطنه، سیاستمدار دوران قاجار و پهلوی، اردیبهشت ماه جاری در فهرست آثار ملی ایران ثبت شد.

مورد استفاده قرار گرفت و در نهایت به گنجینه آبگینه و سفالینه تبدیل شد.

این بنای تاریخی دارای دو طبقه و یک زیرزمین است تا سال ۱۳۳۰ هجری شمسی منزل مسکونی و دفتر کار قوام بوده است.

گروه فرهنگی، اجتماعی - خانۀ قوام السلطنه، سیاستمدار دوران قاجار و پهلوی، اردیبهشت ماه جاری در فهرست آثار ملی ایران ثبت شد.

وقت نماز

اذان ظهر (چهارشنبه) ۱۰ و ۱۳ دقیقه
اذان مغرب (چهارشنبه) ۲۰ و ۴۳ دقیقه
اذان صبح (پنج‌شنبه) ۱۲ و ۴ دقیقه
طلوع آفتاب (پنج‌شنبه) ۱۰ و ۱۱ دقیقه

یادداشت

خدمت بزرگ دادگاه‌کریاسچی
به توسعه سیاسی کشور

محمود مقدس

به دنبال انتشار مقاله «چرا جامعه از کریاسچی دفاع می‌کند» نوشته حمید جلایی‌پور در جامعه شانزدهم تیرماه جاری، نقدی به روزنامه ارسال شد. نگارنده در انتقاد به استدلال جلایی‌پور در دفاع از شهردار، به نقش کریاسچی در توسعه سیاسی کشور از دیدگاهی دیگر نگریسته است.

در جامعه مورخ ۷۴/۴/۱۶ در مطلبی با عنوان «چرا جامعه از آقای کریاسچی دفاع می‌کند» آمده است: «... یکی از اتهامات آقای شهردار اخذ غیرمستقیم رشوه است. طبق ادعاهای دادگاه با وساطت ایشان مبلغ دوست و شصت میلیون تومان توسط برج‌سازان، در برابر امتیازاتی که برج‌سازان از شهردار گرفته‌اند به ستاد انتخاباتی آقای خاتمی کمک مالی شده است. در واکنش به این اتهام، به صراحت می‌توان گفت این کمک مالی رشوه نبوده بلکه هزینه‌ای برای بهبود توسعه‌نیافتگی سیاسی این کشور بوده است. حالا چرا؟ چون در یک نظام توسعه یافته سیاسی، برای هدایت انتخابات مهم‌ترین ارگان شناخته شده، حضور فعال احزاب سیاسی متنوع و مستقل در صحنه سیاسی است...».

طبق همین مطلب، این مورد اولاً یک اتهام است و هنوز نه اثبات شده است و نه تا آخرین روز دادگاه آقای کریاسچی آن را پذیرفته است. بنابراین طبق ادعای صرف نمی‌توان چیزی را به کسی نسبت داد و از آن نتیجه گرفت.

اما شما با نیت دفاع از آقای کریاسچی، این ادعا را که از نظر شرعی، حقوقی و عرفی اشتباه بزرگی است، پذیرفته و مستقیماً به ایشان نسبت داده‌اید و سپس در صدد توجیه سیاسی برای آن برآمدید و آن را فعالیتی در راستای توسعه سیاسی دانسته‌اید. پذیرش این اتهام از جانب شما به این معنات که اگر شما قاضی دادگاه آقای کریاسچی بودید می‌بایست آقای کریاسچی را به جرم استفاده از ۲۶۰ میلیون تومان محکوم، و ستاد انتخاباتی آقای خاتمی را به دادگاه فرامی‌خواندید. چرا که در هر دو مورد یاد شده، مبلغ فوق در چارچوب قوانین و مقررات بودجه کشوری عمل نکرده است. هر چند که شما نام آن را صرف هزینه در جهت توسعه نیافتگی بدانید! و اگر قرار بود که این نوع فعالیت‌های سیاسی و فرهنگی با چنین بودجه‌ای مباح باشد، آقای کریاسچی به صراحت در دادگاه می‌پذیرفت و در مقابل قاضی برای نفی ادعای فوق به استدلال و بحث کارشناسی و ... نمی‌پرداخت. بلکه نام آن را توسعه می‌نهاد و آن را برای خود و کشور افتخارآمیز می‌خواند.

در مورد دیگر اگر این استدلال پذیرفتنی باشد، نباید انتظار داشت که جناح مقابل، همین نوع بودجه‌های دولتی را برای انتخابات مثلاً آقای ناطق نوری صرف کنند و نام آن را کمک به توسعه سیاسی بگذارند. آیا می‌توان در چنین شرایطی به آنها خرده بگیریم که چرا آنان به توسعه‌نیافتگی کمک می‌کنند؟ و بالاخره با همین استدلال آنان می‌توانند با توجه به بودجه کلانی که در اختیار دارند، سرمایه خود را صرف ستاد انتخاباتی و ... به نوعی توسعه‌نیافتگی کشور کنند، چرا که توسعه یافته کردن کشور، مفهومی خاص برای جناحی خاص نیست. بنابراین جنابعالی ناخواه‌آگاه هم شخصیت آقای کریاسچی و هم ستاد انتخاباتی آقای خاتمی را زیر سؤال بردید.

از سوی دیگر توسعه یافتگی یا نیافتگی هرچه باشد فراتر از قانون نیست که سازمان یا ارگانی بتوانند بدون مصوبه قانونی اجازه استفاده از بودجه یا بیت‌المال را داشته باشد و توسعه سیاسی را نمی‌توان این‌گونه بسط و گسترش داد و با کمک‌های غیرقانونی، مشکل را حل کرد. به عکس این نسوع فعالیت‌ها خود از جمله فعالیت‌هایی است که در راستای توسعه‌نیافتگی است زیرا در جامعه‌ای که بر طبق قوانین و مقررات انجام گیرد و این همه فریادهای آقای خاتمی است:

«قانون گریای و شفاف بودن عملکردها».

آقای جلایی‌پور در جایی دیگر آورده است:

«در یک نظام توسعه یافته سیاسی، برای هدایت انتخابات مهم‌ترین ارگان شناخته شده حضور فعال احزاب سیاسی متنوع و مستقل در صحنه سیاسی است. هزینه مالی این احزاب بیشتر از ناحیه اعضای حزب، شرکت‌های خصوصی و کمک‌های رسمی دولت به احزاب تأمین می‌شود. اما در جمهوری اسلامی، که طبق قانون اساسی برگزاری انتخابات از ارکان آن است، اولاً احزاب سیاسی تشکیل نشده‌اند اگر چه حضور گرایش‌های سیاسی تا حدودی به رسمیت شناخته شده است، ثانیاً منابع تأمین هزینه‌های این گرایش‌ها به صراحت معلوم نیست و از چشم‌انداز سازمان حزبی، سیاست ایران هنوز با توسعه نیافتگی دست‌وپنجه نرم می‌کند و...».

در حقیقت این‌ها توجیهاتی است که آقای جلایی‌پور در زمینه صرف هزینه‌های توسعه‌نیافتگی، آن هم به شکل فوق در یادداشت خود آورده‌است. آیا از نظر شما این نوع فعالیت برای توسعه سیاسی مباح است اگر چنین باشد پس همه جناح‌ها با این توجیه برای هم اندیشان خود هزینه صرف می‌کنند، و حال شما تصور کنید این هرج و مرج توسعه‌نیافتگی را ...؟

حال اگر به گفته شما «منابع هزینه‌های مالی این گرایش‌های سیاسی به صراحت معلوم نیست و از چشم‌انداز سازمان حزبی سیاست ایران هنوز با توسعه‌نیافتگی دست‌وپنجه نرم می‌کند و...» توجیهی برای تبانی برج‌سازان و آقای شهردار و ستاد انتخاباتی خاتمی خواهد بود. بله، شما از ارکان آن است، اولاً احزاب سیاسی تشکیل نشده‌اند اگر چه حضور گرایش‌های سیاسی تا حدودی به رسمیت شناخته شده است، ثانیاً منابع تأمین هزینه‌های این گرایش‌ها به صراحت معلوم نیست و از چشم‌انداز سازمان حزبی، سیاست ایران هنوز با توسعه نیافتگی دست‌وپنجه نرم می‌کند و...».

اما اگر بخواهیم به خدمات آقای شهردار در جهت توسعه‌نیافتگی کشور اشاره‌ای کنیم، به دفاع از گذشته‌های وی چون بازسازی تهران بزرگ، تأسیس روزنامه وزین همشهری، احداث فرهنگسراها و... نیازی نیست، بلکه نگاهی گذرا به دادگاه اخیر وی خدمات بزرگی است در راستای توسعه‌نیافتگی فرهنگی کشور. کریاسچی تا قبل از دادگاه، توسعه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را در چارچوب شهرداری‌ها به انجام

بقیه در صفحه ۴

خاتمی

توسعه سلاح‌های اتمی و گستر جمعیتی را در منطقه بسیار خطرناک می‌دانیم

گروه سیاسی - سیدمحمد خاتمی رئیس جمهور گفت: «ما خواس‌تار منطقه‌ای عاری از سلاح‌های اتمی هستیم ولی رفتار تبعیض‌آمیز در برخورد با کشورها نشان دهنده وضعیت ناسالمی است که در صحنه روابط بین‌المللی حاکم است».

به گزارش ای‌رنا، رئیس جمهور دیروز در دیدار با وزیر امور مذهبی پاکستان از روند تشنج‌آمیز آزمایش‌های سلاح‌های اتمی هند و پاکستان ابراز نارضایتی کرد و گفت: توصیه می‌کنیم که با خویشتنداری

معاون پژوهشی دانشگاه آزاد

۷۰ درصد مدیران روابط عمومی دانشگاه نرفته‌اند

گروه فرهنگی، اجتماعی - دبیر اولین همایش بررسی مسائل روابط عمومی در ایران اعلام کرد: «حدود ۷۰ درصد از مدیران روابط عمومی کشور تحصیلات دانشگاهی ندارند و تنها ۱۲ درصد از آنان تحصیلاتی مرتبط با این رشته کرده‌اند».

دکتر محمود جمالی معاون پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی روز سه‌شنبه در همایش‌ای مطبوعاتی وضعیت تخصصی کارکنان روابط عمومی را نامناسب عنوان کرد و افزود: «ضعف آموزش، نبود منابع علمی، ناشائبی مردم با روابط عمومی، ضعف نگرش مدیران نسبت به روابط عمومی، نبود تشکیلات حرفه‌ای و صنفی و آیین‌نامه اخلاقی - حرفه‌ای برای روابط عمومی‌ها و همچنین پایین بود دست‌مزد کارشناسان روابط عمومی از مهمترین دلایل ضعف روابط عمومی کشور است».

وی گفت: «در ۲۰ سال تاریخ رشته روابط عمومی در ایران، قبل از انقلاب ۱۱۷۰ نفر و بعد از انقلاب ۲۲۴ نفر در این رشته فارغ‌التحصیل شده‌اند و در حال حاضر ۱۰۰ هزار کارشناس روابط عمومی در ایران‌کم داریم. این در حالی است که تنها ۱/۵ درصد از مدیران روابط عمومی در رشته روابط عمومی تحصیل کرده‌اند».

جمالی همچنین افزود: «در حال حاضر ۲۵ درصد از دروس گرایش روابط عمومی که شامل ۲۰ واحد تخصصی است، عملی و ۷۵ درصد آن نظری است و باید دروس عملی افزایش یابد».

دکتر جمالی آموزش ضمن

گروه فرهنگی، اجتماعی -

برخورد سه دستگاه خودرو در محور مشهد - قوچان موجب مرگ ۲۵ نفر و جراحت ۲ نفر دیگر شد.

این چهار نفر ۲ بچه و یک خانم از سرنشینان مینی‌بوس و راننده کامیون هستند.

به گزارش یک شاهد عینی ساعت ۸/۳۰ دقیقه دوشنبه شب یک دستگاه پیکان با پنج‌نفر سرنشین که از شیراز برای زیارت به مشهد می‌رفتند به علت ترکیدگی لاستیک، از مسیر اصلی منحرف و به صورت زیگزاگ در جاده روی پل غیرهمسطح چناران به حرکت درآمد و زیر یک دستگاه تریلی که از رویه‌رو در حرکت بود رفت.

در همین لحظه یک دستگاه مینی‌بوس حامل خانواده‌های جهادگران که از استان مازندران به

سوی مشهد در حرکت بود با این دو خودرو، برخورد کرد.

راننده تریلی گفت: «به طرف قوچان در حرکت بودم که مشاهده کردم یک دستگاه پیکان از مقابل به صورت زیگزاگ در حرکت است، تریلی را به سمت راست جاده کشیدم، اما اتومبیل به تریلی خورد، در همین لحظه من از شیشه به بیرون پرتاب شدم. همین موجب برخورد مینی‌بوس جهاد با تریلی و پیکان شد». در این حادثه ۶ نفر از سرنشینان پیکان و مینی‌بوس در دم جان باختند و ۱۷ نفر در راه انتقال یا در بیمارستان جان سپردند.

راننده تانکر پس از درمان سربایی از بیمارستان مرخص شد. این تانکر حامل بنزین بود. شوای بررسی تصادف استان پس از بررسی صحنه حادثه، علت

توضیح و تصحیح مقاله «با برادرم دکتر یزدی ...»

در پی انتشار مقاله محمد جواد حجتی کرمانی با عنوان «با برادرم ...» توضیح و تصحیح از جانب حجتی کرمانی به دفتر روزنامه رسیده که متن آن را می‌خوانیم.

با اعتدال، دست‌نوشته خط خود در کلمات متشابه و مطالبی که در تکمیل مقاله بعداً تقدیم کردم موجب پشواهی آشفتنگی‌ها و ناپوستگی‌ها و نیز غلط‌های چاپی مقاله حقیر شد که خوانندگان محترم توجه فرموده‌اند. در ضمن این چند تصحیح ضروری به نظر می‌رسد:

- در ستون ۳ پاراگراف ۳ سطر آخر «الضمیحة» درست است.

- در ستون ۳ پاراگراف ۲ سطر

در این دیدار «ظفرالحق» وزیر امور مذهبی پاکستان پیام کتبی نوازشریف نخست‌وزیر پاکستان را تقدیم رئیس‌جمهور کرد و ضمن ارائه گزارشی از تحولات ناشی از تحریم‌های اقتصادی علیه پاکستان، خواستار حمایت کشورهای اسلامی به‌ویژه ایران برای مقابله با این تحریم‌ها شد.

وی همچنین عزم پاکستان را در گسترش روابط برادرانه با جمهوری اسلامی ایران مورد تأکید قرار داد.

نامه عبدالله نوری خطاب به محسنی اژه‌ای

درباره دادگاه کریاسچی

می‌شد؟ معنی اینکه در این میان موردی مطرح می‌شود که طی آن با مجموعه‌ای از مطالب خلاف و بی‌ربط به نحوی نام اینچنان درخرا آن آورده شود چیست؟ نوری سپس گفت: شما که در جایگاه حساس و خطیر قضاوت تکیه زده‌اید و قرار است عادلانه عمل کنید آیا بهتر نبود قبل از طرح این موضوع در دادگاه با اینچنان تماس گرفته و سخنان من را نیز می‌شنیدید؟

«جنابعالی تأکید کردید این دادگاه سیاسی نیست ولی آیا این روش‌ها کاملاً قضایی است؟»

بررسی مسأله بیکاری در جلسه غیر علنی مجلس

گروه سیاسی - در جلسه علنی دیروز مجلس که به ریاست علی‌اکبر ناطق نوری تشکیل شد سؤال «صمد قاسم‌پور» نماینده مردم تبریز از عطاءالله مهاجرانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص طرح ساماندهی مسجد کبود تبریز

گروه فرهنگی، اجتماعی - رئیس سازمان بهزیستی کل کشور اعلام کرد: «مسجد تأسیس مهدکودک در مدت سه ماه به متقاضیان ایجاد این مراکز داده می‌شود».

علی انصاری رئیس بهزیستی روز سه‌شنبه در آستانه هفته بهزیستی در جمع خبرنگاران گفت: «قبل از این، صدور مجوز سه سال

تصادف در حرکت بود با این دو خودرو، برخورد کرد.

راننده تریلی گفت: «به طرف قوچان در حرکت بودم که مشاهده کردم یک دستگاه پیکان از مقابل به صورت زیگزاگ در حرکت است، تریلی را به سمت راست جاده کشیدم، اما اتومبیل به تریلی خورد، در همین لحظه من از شیشه به بیرون پرتاب شدم. همین موجب برخورد مینی‌بوس جهاد با تریلی و پیکان شد». در این حادثه ۶ نفر از سرنشینان پیکان و مینی‌بوس در دم جان باختند و ۱۷ نفر در راه انتقال یا در بیمارستان جان سپردند.

راننده تانکر پس از درمان سربایی از بیمارستان مرخص شد. این تانکر حامل بنزین بود. شوای بررسی تصادف استان پس از بررسی صحنه حادثه، علت

تصادف در جاده مشهد - قوچان ۲۵ نفر کشته داد

تصادف در حرکت بود با این دو خودرو، برخورد کرد.

راننده تریلی گفت: «به طرف قوچان در حرکت بودم که مشاهده کردم یک دستگاه پیکان از مقابل به صورت زیگزاگ در حرکت است، تریلی را به سمت راست جاده کشیدم، اما اتومبیل به تریلی خورد، در همین لحظه من از شیشه به بیرون پرتاب شدم. همین موجب برخورد مینی‌بوس جهاد با تریلی و پیکان شد». در این حادثه ۶ نفر از سرنشینان پیکان و مینی‌بوس در دم جان باختند و ۱۷ نفر در راه انتقال یا در بیمارستان جان سپردند.

راننده تانکر پس از درمان سربایی از بیمارستان مرخص شد. این تانکر حامل بنزین بود. شوای بررسی تصادف استان پس از بررسی صحنه حادثه، علت

توضیح و تصحیح مقاله «با برادرم دکتر یزدی ...»

در پی انتشار مقاله محمد جواد حجتی کرمانی با عنوان «با برادرم ...» توضیح و تصحیح از جانب حجتی کرمانی به دفتر روزنامه رسیده که متن آن را می‌خوانیم.

با اعتدال، دست‌نوشته خط خود در کلمات متشابه و مطالبی که در تکمیل مقاله بعداً تقدیم کردم موجب پشواهی آشفتنگی‌ها و ناپوستگی‌ها و نیز غلط‌های چاپی مقاله حقیر شد که خوانندگان محترم توجه فرموده‌اند. در ضمن این چند تصحیح ضروری به نظر می‌رسد:

- در ستون ۳ پاراگراف ۳ سطر آخر «الضمیحة» درست است.

- در ستون ۳ پاراگراف ۲ سطر

خبرنگار خصوصی

● جمعی از جوانان استان یزد در نامه‌ای که رونوشت آن به دفتر ریاست جمهوری و جراید کنترالانتشار ارسال شده است عنوان کرده‌اند: کسانی که همه چیز را از آن خودشان می‌دانند و انحصارطلبانه به جان اسلام و مردم و بیت‌المال افتاده‌اند بدانند که مردم هوشیار و بیدارند و بدانند که این مردم در محضر عدل الهی یک قدم از حقوق ضایع‌شده‌شان کوتاه نخواهند آمد.

در این نامه همچنین خطاب به اشخاصی که جاه‌طلبان به ظاهر مسلمان عنوان شده و سد راه دولت و نظام و خواست قاطع مردم شده‌اند خواسته شده است که از تعبیرها و تهمت‌های کذب علیه مردم و دولت منتخب دست بردارند.

● «مهدی مهمانی» کارمند یکی از وزارتخانه‌ها، از روز سوم خرداد و متعاقب شرکت در مراسم سالگرد دوم خرداد در دانشگاه تهران و توصیف شوروهیجان مردم و شرح مراسم در محل کار، از سوی نهاد امنیتی وزارتخانه بازداشت شده و تاکنون هیچ توضیحی به خانواده او در زمینه علت این دستگیری ارائه نشده است. خانواده مهمانی در تماس با «جامعه» گفتند: «تاکنون و علی‌رغم مراجعات متعدد به محل کار نامبرده نواسته‌ایم اطلاع دقیقی از وضعیت وی داشته باشیم».

● گفته می‌شود: دیروز و به طور ناگهانی ۱۷۰ خط تلفن شهرداری تهران قطع و تماسهای تلفنی شهرداری دچار مشکلات جدی شد. از دلایل یا چگونگی این حادثه، اطلاع دقیقی در دست نیست، اما یک منبع آگاه در شهرداری تهران به خبرنگار خصوصی جامعه گفت که طی دو روز گذشته تماسهای تلفنی فراوانی از سوی شهروندان به منظور اعلام حمایت از غلامحسین کریاسچی به عمل آمده است.

● گفته می‌شود، روزنامه جدیدی با عنوان «جوان» آماده ورود به عرصه مطبوعات کشور است.

ظاهراً اعضای این روزنامه از نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی هستند. به گفته منابع آگاه در ماههای آینده این روزنامه منتشر خواهد شد.

جلسه غیر علنی مجلس

احساس کرده که این طرح به گونه‌ای پیش می‌رود که با هويت فرهنگی مسجد هماهنگ نیست اعتراض خود را اعلام کرده است».

مهاجرانی ادامه داد: «به طور نمونه در پی شکایت سازمان میراث فرهنگی قرار شده است به منظور جلوگیری از آلودگی بصری و مشاهده مسجد از مسافت دور از ارتفاع تأسیسات اجداتی در اطراف مسجد کاسته شود». به دنبال این توضیحات نماینده تبریز توضیحات وی را قانع‌کننده تشخیص داد.

همچنین در این جلسه کلیات طرح الحاق یک تبصره به قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی به تصویب رسید.

در صورت تصویب این طرح در شور دوم، آن دسته از سربازان و پاسداران وظیفه و سپاهیان که حداقل شش ماه پیوسته یا ۹ ماه ناپیوسته به صورت داوطلب در گردانهای شهادت ارتش یا گردانهای خط‌شنی و اطلاعات عملیات انجام وظیفه کرده‌اند، می‌توانند از مزایای این قانون استفاده کنند.

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

● جلسه غیر علنی مجلس دیروز به مدت دو ساعت در مورد بررسی ابعاد مسأله بیکاری و چگونگی ایجاد زمینه‌های اشتغال در کشور جلسه غیر علنی

مسئولان آدمربایی سیاسی

در اندونزی

باز داشت شدند

از آزادشدگان، شهادت دادند که در طی دوران اسارت شکنجه شده و در سلول‌هایی مشابه با سلول‌های موجود در پایگاه‌های نظامی زندانی بوده‌اند. در بیانیه ارتش اندونزی آمده که یک گروه «یابنده حقیقت» تعداد زیادی از تأسیسات نظامی را که احتمال زندانی بودن قربانیان در آنها وجود دارد مورد بازرسی قرار داده و از تعداد زیادی از افسران مظنون تحقیق کرده است. در این بررسی، همچنین، به فرمان ژنرال «ویرانتو» فرمانده ارتش و وزیر دفاع اندونزی به پلیس نظامی و

جاکارتا - رویتر - ارتش اندونزی روز گذشته اعلام کرد که هفت تن از اعضای نیروهای ویژه خود را موسوم به «کوپاسوس» در رابطه با ربودن چهره‌های فعال سیاسی در طی دوران حاکمیت سوهارتو، بازداشت کرده است. در بیانیه ارتش این کشور آمده است که برخی از اعضای «کوپاسوس» چهره‌های فعال سیاسی را در سال ۱۹۹۸، ربوده و بطور غیرقانونی زندانی کرده‌اند. در میان افراد نام برده شده در بیانیه ارتش اندونزی، نام چند تن از دانشجویان و فعالان سیاسی که در خط اول مبارزه علیه دولت سوهارتو قرار داشتند، به چشم می‌خورد. براساس گزارشات منتشر شده از سوی سازمان‌های غیردولتی، دهها تن از مخالفان سیاسی سوهارتو از اواسط فوریه تاکنون ناپدید شده‌اند. ۸ تن از این افراد آزاد شده‌اند، یک نفر در بازداشت پلیس به سر می‌برد و ۱۴ نفر هنوز پیدا نشده‌اند، تعداد زیادی

شورای امنیت: اسرائیل یهودی کردن بیت المقدس را متوقف کند

سازمان ملل - رویتر - شورای امنیت در پایان یک اجلاس کوتاه در اواخر وقت روز دوشنبه در رابطه با طرح اسرائیل برای گسترش مرزهای بیت المقدس بیانیه‌ای به شرح زیر صادر کرد: ۱- شورای امنیت نامه‌های مورخ ۲۲ و ۲۳ ژوئن سال ۱۹۹۸، و نیز نامه‌های مورخ ۸ و ۹ و ۱۵ ژوئن ۱۹۹۸، از طرف ناظر دائمی دولت، خورگودان فلسطین در سازمان ملل، و همچنین نامه مورخ ۲۳ ژوئن ۱۹۹۸ از طرف هیأت دائمی نمایندگی سودان در

سازمان ملل به نمایندگی از طرف کشورهای عضو اتحادیه عرب، در مورد مسأله بیت المقدس را مورد بررسی قرار داد. ۲- شورای امنیت اهمیت و حساسیت این موضوع را برای تمامی طرفهای درگیر به رسمیت شناخته و حمایت خود را از تصمیم سازمان آزادیبخش فلسطین و دولت اسرائیل مطابق با موافقتنامه اصولی مورخ سیزدهم سپتامبر، ۱۹۹۳، در ارتباط با اینکه مذاکرات دائمی دو طرف مسأله بیت المقدس را هم دربر گیرد، ابراز می‌دارد.

صفحه اول روزنامه‌های خاورمیانه

مطبوعات مصر - الاهرام: «روابط مصر و آمریکا بر توسعه، صلح و امنیت استوار است». این جمله را عمرو موسی، وزیر خارجه مصر، که در آمریکا به سر می‌برد اظهار داشت. مطبوعات اسرائیل - دیدوت آهارانوت: «تقاضای تحقیق درباره موضوع قاضی استراچف». آیا یکی از قضاتی که «ناموس ماتبار» تاجر اسرائیلی را ماه گذشته به هندستی با دشمن (ایران) محکوم کرد، قانون را شکسته است؟ «نسیم زویلی» معاون رئیس حزب کارگر روز دوشنبه بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر اسرائیل را به مذاکره با قاضی آمون استراچف درباره محاکمه تاجر اسرائیلی متهم کرد. بر طبق اطلاعات «زویلی»، نتانیاهو به طرز فعال در روند عدالت مداخله کرده است. نتانیاهو گزارشات منتشر شده را در مورد تلاش وی برای نفوذ روی قاضی با هدف کسب اطمینان از محکومیت «ماتبار» رد کرده است. مطبوعات اردن - اردن تایمز: «آمریکا، اسرائیل و مقامات فلسطینی با انجام مذاکرات رودرو موافقت کردند». وزارت امور خارجه آمریکا روز دوشنبه اعلام کرد که مقامات اسرائیلی و فلسطینی بنا به درخواست مادلین آلبرایت با انجام مذاکرات رودرو موافقت کرده‌اند.

الدستور: «شاه حسین و پسر در مورد صلح مذاکره کردند». روز دوشنبه پادشاه اردن و نخست‌وزیر سابق اسرائیل در مورد روند متوقف شده صلح در خاورمیانه با یکدیگر دیدار و مذاکره کردند. مطبوعات کویت - عرب تایمز: «مخالفت مجلس کویت با محدودیت مسافرت غیر کویتهای شاغل در بخش خصوصی به خارج از کشور». کمیته داخلی و دفاع مجلس کویت روز دوشنبه، به اتفاق آراء پیش‌نویس قانونی را رد کرد که بر اساس آن خارجی‌های شاغل در بخش خصوصی می‌بایست برای خروج از کشور اجازه کتبی از کارفرمایان خود دریافت دارند. سرزمین‌های فلسطینی - القدس: «عرفات از چین تمجید کرد و نسبت به شکست روند صلح هشدار داد».

یاسر عرفات بعد از ملاقات با «چیان زمین» رئیس‌جمهور چین، اظهار داشت که در صورت ادامه خودداری دولت اسرائیل از اجرای تعهدات خود، منطقه خاورمیانه بار دیگر شاهد وقایع خشونت‌آمیز خواهد بود. الایام: «واشنگتن، حالا نوبت اسرائیل است». اسرائیل روز دوشنبه گفت که به پذیرش طرح آمریکا نزدیک شده اما اعلام کرد که خودداری فلسطینی‌ها از تضمین امنیت این رژیم هنوز هم از موانع اصلی به‌شمار می‌آید. مطبوعات امارات عربی متحده -الاتحاد: «اسد برای درخواست از اروپا جهت ایفای یک نقش وسیع‌تر در روند صلح به فرانسه سفر می‌کند». حافظ اسد رئیس‌جمهور سوریه برای دیدار و مذاکره با «ژاک شیراک» رئیس‌جمهور فرانسه در مورد روند صلح در خاورمیانه راهی این کشور می‌شود. سایر مطبوعات خاورمیانه - الحیات: «پایگاه اسرائیل در ترکیه، صحت دارد؟» بنا به گزارشات منتشر شده، ترکیه از متحد جدید خود، اسرائیل، خواسته تا خلبانان ترک را برای مقابله با موشک‌های ضد هوایی در یکی از پایگاه‌های اسرائیل در شرق ترکیه، آموزش دهد.

AFP

اعتصاب کارگری صنایع کره جنوبی را فلج کرد

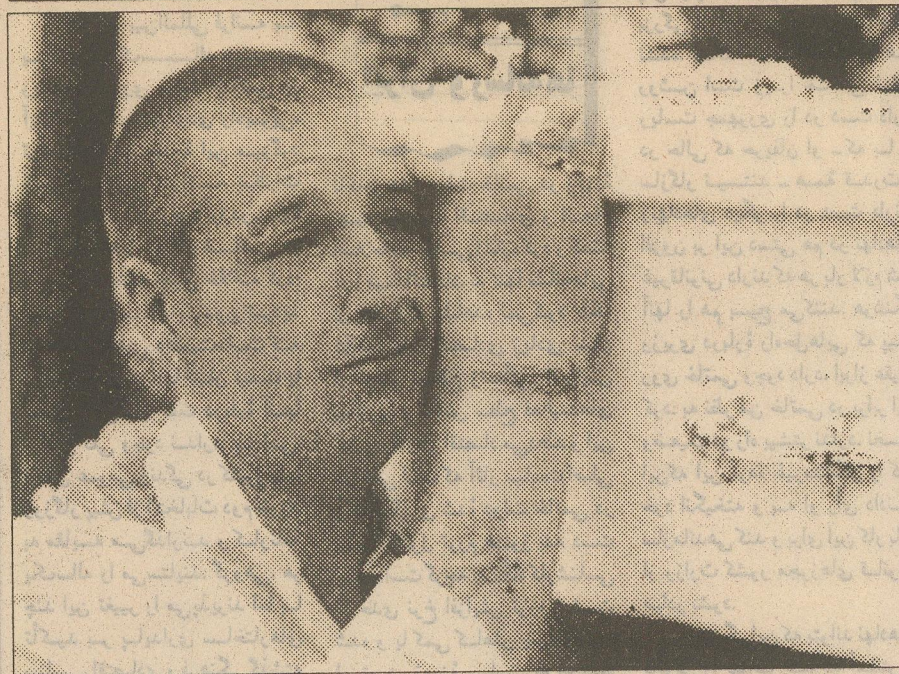

رئیس کنفدراسیون اتحادیه‌های کارگری کره، در یک کنفرانس مطبوعاتی در سئول بیانیه‌ای را قرائت می‌کند. به گفته وزارت کار کره، ۳۲ هزار کارگر کره‌ای در سراسر آن کشور در اعتصابی که فدراسیون فلزات برپا کرده بود، شرکت کردند. اعتراض اعتصاب‌کنندگان به تدابیر جدید دولت است، زیرا عقیده دارند در آن تدابیر به کارگران اچاف شده است.

سئول - رویتر - ده‌ها هزار تن از کارگران کره جنوبی، در اعتراض به کاهش دستمزد و اخراج‌های دوره‌ای، از کار دست کشیدند. یکی از مقامات فدراسیون کارگران صنایع فلزی کره جنوبی، که خواستار یک اعتصاب دو روزه شده، اظهار داشت که ۵۷/۰۰۰ کارگر به این اعتصاب پیوسته و شرکت صنایع سنگین و ساختمانی کره و بسیاری دیگر از شرکت‌های کره‌ای امروز به ما خواهند پیوست. براساس گزارش فدراسیون کارگران صنایع فلزی کره جنوبی، کارگران شرکت اتومبیل‌سازی هیوندایی، دوو و بسیاری از شرکت‌های تولیدکننده قطعات اتومبیل، نیز در این اعتصابات شرکت دارند. انجام اصلاحات در شرکت‌های مختلط وابسته به هزار فامیل در کره شمالی موسوم به «کائی بول» یکی از تقاضاهای اساسی اعضای اتحادیه‌های کارگری در کره جنوبی به‌شمار می‌آید. آنها بر این اعتقادند که تأثیرات جانبی ناشی از تسلط طولانی شرکت‌های «کائی بول» در اقتصاد کره جنوبی یکی از عوامل تشدید کننده بحران مالی در این کشور است.

به گزارش AFP، روز گذشته، کره شمالی، «راستگرایان افراطی» کره جنوبی را به مخدوش ساختن حقایق دوباره نفوذ یک مأمور مسلح کره شمالی به داخل خاک کره جنوبی، متهم ساخت. سخنگوی کمیته «اتحاد مجدد مسالمت‌آمیز دو کره» به گزارش AFP، روز گذشته، کره شمالی، «راستگرایان افراطی» کره جنوبی را به مخدوش ساختن حقایق دوباره نفوذ یک مأمور مسلح کره شمالی به داخل خاک کره جنوبی، متهم ساخت. سخنگوی کمیته «اتحاد مجدد مسالمت‌آمیز دو کره»

به گزارش AFP، روز گذشته، کره شمالی، «راستگرایان افراطی» کره جنوبی را به مخدوش ساختن حقایق دوباره نفوذ یک مأمور مسلح کره شمالی به داخل خاک کره جنوبی، متهم ساخت. سخنگوی کمیته «اتحاد مجدد مسالمت‌آمیز دو کره» به گزارش AFP، روز گذشته، کره شمالی، «راستگرایان افراطی» کره جنوبی را به مخدوش ساختن حقایق دوباره نفوذ یک مأمور مسلح کره شمالی به داخل خاک کره جنوبی، متهم ساخت. سخنگوی کمیته «اتحاد مجدد مسالمت‌آمیز دو کره»

قربانیان بمب‌اندازی در ایرلند

جان دیلان ایرلندی تابوت یکی از سه پسر خود را که در بمب‌اندازی کشته شدند، به دوش گرفته است. هر سه پسر، به نام‌های جیسون، مارک و ریچارد، هنگام وقوع این حمله در منزل مادر بزرگ خود بودند.

آمریکایی‌ها هم با استقلال کوزوو مخالفند

ایرنا - وزارت خارجه آمریکا تأکید کرد، جامعه بین‌المللی استقلال ایالت کوزوو یا پیوستن آن را به آلبانی هرگز نخواهد پذیرفت. به گزارش AFP فرانسه از واشنگتن، جیمز روبین سخنگوی وزارت خارجه آمریکا اظهار داشت جامعه بین‌المللی از استقلال کوزوو حمایت نخواهد کرد و هرگز از یک آلبانی بزرگ پشتیبانی نمی‌کند. ری افزود: اگر جدایی طلبان فکری می‌کنند می‌توانند به استقلال دست یابند اشتباه می‌کنند.

کوزوو باید در صدد کسب خودمختاری بیشتر در چارچوب جمهوری فدرال یوگسلاوی باشند. در همین حال، بر اساس گزارش یک مسئول بلندپایه سازمان ملل حدود دویست هزار سلاح که در بهار سال گذشته به وسیله مردم در آلبانی غارت شد، ظاهراً به صورت

تأکید کرد، جامعه بین‌المللی استقلال ایالت کوزوو یا پیوستن آن را به آلبانی هرگز نخواهد پذیرفت. به گزارش AFP فرانسه از واشنگتن، جیمز روبین سخنگوی وزارت خارجه آمریکا اظهار داشت جامعه بین‌المللی از استقلال کوزوو حمایت نخواهد کرد و هرگز از یک آلبانی بزرگ پشتیبانی نمی‌کند. ری افزود: اگر جدایی طلبان فکری می‌کنند می‌توانند به استقلال دست یابند اشتباه می‌کنند.

کوزوو باید در صدد کسب خودمختاری بیشتر در چارچوب جمهوری فدرال یوگسلاوی باشند. در همین حال، بر اساس گزارش یک مسئول بلندپایه سازمان ملل حدود دویست هزار سلاح که در بهار سال گذشته به وسیله مردم در آلبانی غارت شد، ظاهراً به صورت

رو در رو Encounter

حکمرانی که فقط بگیر و ببند نیست

مصاحبه العالم با «خلیل الذین» رئیس جمعیت فلسطینی دفاع از حقوق بشر

برخورد با زندانی، سیاسی یا غیرسیاسی، همیشه از معضلات زندانیانی بوده است که از حداقل اندیشه و اخلاق بهره‌ای داشته‌اند. مشکل به طرح موضوعی در مبنای علم حقوق باز می‌گردد و آن اینکه: در برخورد با مجرم، لحاظ انسانیت تا چه حد امکان‌پذیر یا لازم است و دیگر اینکه، جرم سیاسی یا غیرسیاسی در جوهره انسانی یک مجرم تأثیر می‌گذارد یا نه و اگر مؤثر است تا چه حد.

یک دیدگاه در مبنای علم حقوق معتقد است که انسان، انسان است و محترم و حتی متهمان به جنایت علیه بشریت نیز حقوقی دارند لازم‌الاجتماع.

این مشکلی است که در برخورد با برخی از زندانیان فلسطینی به شدت خودنمایی می‌کند به خصوص در برابر زندانیانی که در همکاری با اسرائیل جاسوسی کرده‌اند، آدم ربوده و فروخته‌اند، گرا داده‌اند و حتی علیه هموطنان خود بمب‌گذاری کرده‌اند.

چندی است که سازمانهای حقوق بشر نسبت به آزار و اذیت زندانیان فلسطینی در زندانهای دولت خودمختار اعتراض داشته‌اند. مصاحبه العالم پیرامون حقوق بشر در فلسطین و کشورهای خاورمیانه اشاره‌گذاری دارد به موضوع.

□ گزارش‌هایی وجود دارد از نقض حقوق بشر در فلسطین تا چه حد صحت دارد؟

الذین: تا حد زیادی مخالفه‌آمیز است. هرچند با قرارداد اسلو مخالف اما بر حق بازگشت به وطن تأکید می‌کنم زیرا این حق مقدس بوده و کسی نمی‌تواند آن را انکار کند.

ما هر روز قطعه‌ای از خاک خردمان را از یهودیان پس می‌گیریم. هر روز قطعه‌ای هوا، قطعه‌ای آب و قطعه‌ای شرف را. در مورد دولت فلسطین البته زیاده‌روی‌هایی شده ولی فردی و جزئی است. همه می‌دانند وقتی یهودی‌ها از خاک فلسطین خارج شدند برای ما خانهای نگذاشتند مگر اینکه یک مین قابل انفجار در آن نباشد. حالا این مین یا امنیتی بود یا فرهنگی یا اقتصادی یا سیاسی. مشکلی که امروز ما با آن مواجهیم این است که جامعه ما از ارزشهایی رنج می‌برد که آن را جامعه «اسرائیلی‌زده» می‌توان نامید و این‌ها ریشه در درون جامعه فلسطینی دارد. این مجموعه در واقع از هم گسلنده است اما ما توانسته‌ایم در راه احیاء این جامعه از هم گسیخته‌گام‌هایی برداریم. اما این زیاده‌روی‌هایی که اشاره شد، ما هم آنها را محکوم می‌کنیم و نمی‌پذیریم. مثلاً توانسته‌ایم ۱۶ حکم اعدام را متوقف کنیم.

□ آیا از طریق سازمانهای حقوق بشر فلسطینی از اعضای حماس یا جهاد اسلامی هم دفاع شده؟

حتی از کسانی که متهم به همکاری یا دشمن شده‌اند هم دفاع کرده‌ایم. ما اعتقاد داریم که تعداد زیادی از آنها قربانی اشغال‌گری هستند و باید از آنها حمایت کرد.

□ ولی مثال‌های روشنی را یادآور نشدید که نشان دهد شما از زندانیان حماس و جهاد اسلامی دفاع کرده‌اید؟ مثال بزنید.

مسئله شیخ احمد یاسین از اولین موضوعاتی بود که به آن پرداختیم. تعدادی زندانی هم در دولت فلسطین هستند از اعضای حماس و جهاد اسلامی و مسائل آنها را پیگیری می‌کنیم.

□ حقوق بشر در کشورهای عربی رویه‌رشد است یا عقب‌گرد؟ فعالیت من در اصل مربوط به فلسطینی‌هایی است که قربانی درگیری‌های اعراب و اسرائیل می‌شوند، چه در داخل زندان‌های اسرائیل یا هرجای دیگر دنیا. برای مثال اخبرا از صدام حسین خواستیم که قضیه دو کویتی مفقود شده را حل کند تا امکان آزادی زندانیان عرب و فلسطینی در زندان‌های کویت فراهم شود.

□ پاسخ روشنی در باره حقوق بشر در کشورهای عربی نشنیدیم؟ پیشرفت‌هایی وجود دارد ولی کند است. البته ما نمی‌توانیم کشورهای عربی را با سوئد مقایسه کنیم یا هر کشور اروپایی دیگری. □ کاستی‌های زیادی پیرامون حقوق بشر وجود دارد.

مشکل اصلی در فهم سیاسی حاکمان نسبت به فردگرایی و کثرت‌گرایی سیاسی است. طبقه سیاسی حاکم باید حقیقت و اهمیت پذیرش اظهارنظر دیگران را بفهمد و ارزش گفت‌وگو را درک کند و بداند که تنها شیوه حکمرانی، تسلط و بگربوبند نیست. متأسفانه اکثر دولت‌های عربی همین سیاست را دنبال می‌کنند و اظهارنظر دیگران را در حاشیه قرار می‌دهند.

با تأسف که کشورهای خاورمیانه جریان دارد استبداد دولت‌های حاکم است و اشکال گوناگون مخالفت موجود در این کشورها فقط در حد دکور است. تنها چیزی که وجود دارد حکمرانی با زور و انکار آزادی‌بیان و عدم پذیرش مشارکت سیاسی است. آزادی‌های فردی و جمعی نخستین گام در جهت اصلاح بحران‌های داخلی این کشورهاست.

□ ارزیابی از عملکرد عفو بین‌المللی در کشورهای عربی و اسلامی:

این سازمان هم مثل سایر سازمان‌های بین‌المللی مسائل را با دو پیمانه ناهمگون می‌سنجد. دهها مثال برای این دوگانگی وجود دارد چرا فقط بر نقض حقوق بشر در عراق و ایران تأکید می‌شود درحالی که همین موارد در سایر کشورهای عربی و اسلامی هم جریان دارد. جنایات فراوانی از سوی نیروهای اشغالگر علیه فرزندان فلسطین اعمال می‌شود ولی آنها سکوت می‌کنند. این دوگانگی بخشی از مشکلات ما در رابطه با سازمان‌های بین‌المللی است.

«پیام هاجر»

در این شماره می‌خوانید:

● نقد نظریه تبدیل نهضت به نظام در آثار دکتر شریعتی

● میثاق با آزادی - حمایت از خاتمی

● شریعتی و نقادی ست

را می‌توانید از

کیوسک‌های

مطبوعاتی

تهیه فرمایید.

گروه سیاسی - خرازی اعلام کرد: « سازمان کنفرانس اسلامی برای همکاری با گروه تماس غرب جهت یافتن راه‌حل مسالمت‌آمیز در مورد بحران کوزوو آماده است».

به گزارش ایرنا، کمال خرازی

یادداشت

حکایت نان و آزادی

مهدی دادگستر

بی‌شک صاحبان اندیشه، داستان آن کاتب را شنیده‌اند که چگونگی در اسلاف، مکتوب خیرت‌آوری نوشت و به جای پرداختن به اصل فرمان حکومتی نوشت: «نان نماند» سعدی علیه رحمة نیز داستان قحطسالی دمشق و فراموشی عشق و آزادی را در نزد هم‌کیشان - کسانی که از نظر دینی نسبت به یکدیگر حتی وابسته‌اند - الحق به شیوایی بیان می‌دارد. در این روزها به جای پرداختن به زندگی مشقت‌بار مردم، عده‌ای می‌کوشند علت مُطل ماندن زندگی مردم و فشارهای اقتصادی موجود را ناشی از فقدان درک دین و خدا بدانند؛ این افراد زمانی که به توسعه اقتصادی و پیشرفت ملی اعتقاد نداشتند وامضیبتا سرزاده و گفتند: می‌خواهند ما غربی زندگی کنیم و... و هنگامی که سخن از توسعه سیاسی به میان آمد، چرخ وارورده و حسابی دوآتشه شده و پیش از هر مارکسیستی، اقتصاد را زیرپنا و توسعه سیاسی را در ابعاد پسینی دیده‌اند! این دوگانگی عملکردها و رفتارها، دیگر نمی‌تواند اصالت عینی خود را در محدوده عام محفوظ بدارد، و ذهن همگانی را از هوشیاری تهی کند. کسانی که به اهداف جامعه مدنی علاقه‌مندند، نمی‌توانند در بازی قدرت، این واکنش‌های سریع و صریح را نادیده گیرند. دو چیز عمده‌ای که اکنون وجود دارد: یکی حذف خانواده خودی‌ها - خودی‌های بی‌ناتر- در هر شرایطی است و دیگری حساب باز نکردن نسبت به جامعه مدنی و جامعه ولایی موجود است. امکان ندارد که کسانی نپرسند و به خود نگویند: چگونه ممکن است «جامعه» تحمل نمی‌شود، آن وقت دیگر اندیشی، با عنوان غیرشیاع آن، تحمل شود؟ نکته مهم و درکی که از این تاریخ می‌رود، تنها به جای گذاشتن ایده همیشگی استبداد شرقی و سرکوب به هر شکل و به هر صورت است که به وسیله آن بقای خویش را اندیشه عام می‌کند. در اینجا، حضور آزادی بیان و اندیشه درگیر تجربه سختی است. محال است بورژوازی سنتی تکثراندیشگی را قانون دموکراسی بداند. او خود می‌کوشد این ارتباط با دنیای دیگر را بدون آرای مردم و شهروندان برقرار کند و حتی حاضر نیست بشنود که در این حجم ارتباطات و وضعیت‌های موجود، چقدر دچار اشتباه بوده است. چنانچه در این دوگانگی‌ها، آزادی‌های سیاسی، از قید آزادی‌های دولتی رها نشود، حق انتخاب و درک آزادی ریشه نمی‌گیرد. داستان نان و آزادی، با هم برابرند. ماجرای نان ۱۳۱۶ بسیار مقدرتر از ماجرای زندگی یک کاتب و قحطسالی دمشق است. و بر خلاف نظر عده‌ای که آن را قطعی ساختگی شمرده‌اند، اما سرآغازی بر حرکت جنبش مشروطه ایران قلمداد شده است.^۱ تکلیف آزادی و نان - در هر نوع تعریفی - واقعی است عینی که با توهم اندیشی سروکاری ندارد.

(۱) نظامی عروسی سرقدی، چهارمقاله

(۲) تاریخ مشروطه ایران، کسروی

خدمت بزرگ دادگاه کرباسچی به توسعه سیاسی کشور

بقیه از صفحه ۲

رسانده است. این بار نیز (و شاید توفیق اجباری) هرچندکه با قیمت گزاف و تحمل مشکلات سنگین و طاقت‌فرسا، قرعه فال اجرای توسعه سیاسی نیز به نام آقای شهردار افتاد. زیرا با گرفتاری آقای کرباسچی، نه‌تنها هزاران شک و شبهه ناشی از تبلیغات جناح مخالف آقای شهردار، در آذهان مردم روشن تر شد بلکه مواضع سیاسی ایشان برای عموم مردم شفاف تر از گذشته بر صحنه تلویزیون ظاهر شد و مردم پیش از گذشته در جریان سیاسی روز و جناح‌پندی‌ها و مسائل مالی، اداری تلاش‌های چندین‌ساله گذشته و... قرار گرفتند که همگی منجر به توسعه سیاسی در سطح عموم جامعه شد که اگر چنین حادثه‌ای به وقوع نمی‌پیوست این توسعه سیاسی در این سطح، سال‌ها می‌بایست به طول می‌انجامید.

آقای کرباسچی نیز در نوک پیکان این توسعه موجب شد تا مردم با مسائل حقوقی و به نوعی با حق و حقوق خود آشنا شوند. مردم شاهد بودند که می‌توان در مقابل قاضی (دادستان و...) نیز استدلال داشت و ایستادگی کرد، چراکه تاکنون در دادگاه‌ها که از صدا و سیما شاهد بخش آن‌ها بودیم، حق تماماً در اختیار قاضی بود و کسی جرأت استدلال را نداشت و محکوم با همان لباس مخصوص محکوم از پیش متهم بود و کافی است شما مقایسه‌ای کنید بین دادگاه آقای رفیق‌دوست، اختلاس بانک‌ها و ... با دادگاه آقای کرباسچی که چگونه می‌تواند مردم را در امر دفاع از حقوق مدنی خود یاری دهد و این چیزی جز توسعه فرهنگی سیاسی و کمک به جامعه مدنی نیست.

و در نهایت شهردار نه تنها در زمانی که در شهرداری مسئولیت داشت کاملاً در اختیار توسعه سیاسی فرهنگی قرار داشت بلکه در همین دادگاه نیز خدماتی بزرگ به توسعه سیاسی کشور و جامعه مدنی کرد که اگر این داستان اتفاق نمی‌افتاد، گسترش فرهنگ و توسعه سیاسی در این حد وسیع به آسانی دست‌یافتنی نبود.

کجا می‌توان این انبوه مردم را به تلویزیونی خیره کرد که هیچ پایگاه مردمی ندارد، با چه زور و سرنیزه‌ای می‌توان مردم را به شنیدن این همه حرف‌های سیاسی و غیرسیاسی وادار کرد، با کدام ابزار تبلیغاتی می‌توان انبوهی از مطالب سیاسی، حقوقی، فرهنگی را به مردم انتقال داد و با کدام ابزار می‌توان تلویزیون را کد و خمار را در خدمت مردم قرار داد؟ آیا مسئولان صدا و سیما با هزینه‌های هنگفتی که تاکنون صرف کرده‌اند را با ساخت سریال‌های آنتنانی و بگفته خودشان «مردمی» نتوانسته‌اند مردم را جذب این جعبه جادویی کنند؟ بله، این است توسعه سیاسی فرهنگی و حرکت به سوی جامعه مدنی که همگی خواهان آنیم نه توسعه یافتگی از نوع تبانی بین برج‌سازان و شهردار ...

گفت‌وگوی تلفنی وزیران خارجه ایران و فرانسه درباره بحران کوزوو

مسالمت‌آمیز بحران کوزوو تأکید کرد و به تشریح آخرین اقدامات گروه تماس در این زمینه پرداخت. وی مخالفت گروه تماس را با تجزیه کوزوو اعلام کرد.

در این تماس دو طرف همچنین تحولات جنوب لیسان و روابط دوجانبه تهران و پاریس و افزایش همکاری‌های دو کشور را مورد تبادل نظر قرار دادند و بر ضرورت ادامه و افزایش تماس‌های متقابل تأکید کردند.

در صورت عدم لغو تحریم ایران

شرکت‌های موبیل و کاستال واشنگتن را تهدید به انتقال دفاتر خود از آمریکا کردند

گروه سیاسی - مدیرکل پیشین بخش خاورمیانه وزارت امورخارجه آمریکا با ناکارآمد خواندن سیاست مهار دوگانه علیه ایران و عراق گفت: «ایران و عراق از نظر واشنگتن هرگز در موقع و شرایطی برابر قرار نداشتند و به همین سبب مقامات وزارت امورخارجه آمریکا از آغاز با به‌کارگیری این لفظ موافق نبودند و آن را در بیانیه‌های سیاسی خود به کار نمی‌بردند».

به گزارش ایرنا، ریچارد مورفی، مدیرکل پیشین بخش خاورمیانه وزارت امورخارجه آمریکا، علت تمایل دولت کلینتون به گفت‌وشنود با ایران را موضوع بیانات خاتمی از زمان انتخابات وی عنوان کرد و گفت: «کلینتون این اندیشه را دنبال کرد و در عرض یک هفته پس از انتخابات سال گذشته در ایران، با لحن بسیار مثبت‌تری راجع به ایران، به نسبت به یک دهه گذشته - سخن گفت».

در همین حال روزنامه یمنی آذربایجان، نیز از قول لوجیونگا ارگان رسمی شرکت آمریکایی موبیل می‌نویسد: «اعمال مجازات اقتصادی علیه ایران اشتباهی است که واشنگتن مرتکب آن شده و این شرکت از کاخ سفید می‌خواهد در اسرع وقت این تحریم را لغو کند».

ناکامی‌های دولت خاتمی در زمینه بهبود وضعیت اقتصادی و انجام اصلاحات سیاسی اشاره کرد و گفت: در زمینه اقتصاد، نه تنها نشانه‌هایی از پیشرفت مشاهده نمی‌شود بلکه شاخص‌های اقتصادی زیادی نشان از کاهش سطح زندگی، افزایش بیکاری و کاهش سطح فعالیت‌های کسب‌وکار در اقتصاد می‌دهند و این در حالی است که آثار سیاست اصلی و هدف‌گیری شده دولت خاتمی در زمینه کنترل تورم هنوز به دست نیامده‌است گرچه به نگاه کارشناسی تا حدی نرخ افزایش تورم تثبیت شده و با کمی کاهش پیدا کرده است. در زمینه سیاسی به اعتقاد رئیس‌دانا، نشانه‌هایی از توسعه سیاسی و آزادی‌های سیاسی به دست آمد که خود را در شماری از مطبوعات به صورت نوشتن مقاله‌ها و اظهارنظرهای گروه‌های کارشناسی و گروه‌های سیاسی متفاوت، اعم از موافق یا مخالف طرح‌های جاری، نشان داد. نشانه‌هایی هم به‌دست آمد که گویا وزارت کشور مایل است اجازه‌هایی برای انجام فعالیت‌های سیاسی و تشکیلات و انجمن‌های سیاسی صادر بکند اما همه اینها در دو ماه اخیر سخت با فشار پدال ترمز روبه‌رو شدند و این در حالی است که دولت یا شخص خود خاتمی نه تنها هیچ عکس‌العملی درباره این فشار پدال، نشان نمی‌دهد بلکه در واقع مردم را به تحمل و مدارا دعوت می‌کند.

هوشنگ وزیري روزنامه‌نگار در پاریس نیز با اشاره به این که در جریان انتخابات دوم خرداد، مردم به‌عنوان یک عامل سوم وارد جنگ قدرت چنان‌ها شدند و منظره سیاسی ایران را به کلی تغییر دادند، گفت: خاتمی با شعارهایی که در انتخابات داد تا حدی مردم را در این سیج همگانی کمک کرد و اکنون رئیس‌دانا، استاد دانشگاه به

ایران ترور رهبر نهضت جعفری پاکستان را محکوم کرد

گروه سیاسی - سخنگوی وزارت امورخارجه ترور رهبر نهضت جعفری شهر فیصل‌آباد پاکستان را محکوم کرد.

به گزارش ایرنا، محمود محمدی سخنگوی وزارت امور خارجه ترور دکتر تابع حسین نقوی رهبر نهضت جعفری پاکستان به دست تروریستها را یک اقدام جنایتکارانه خواند و گفت: «اقدامات تروریستی علیه رهبران

همدردی ایران

با سیل زدهگان ازبکستان

گروه سیاسی - محسن پاک آیین سفیر ایران در تاشکند در پیامی به وزیر امورخارجه ازبکستان با مصیبت‌دیدگان آزم سیل اخیر این کشور ابراز همدردی کرد.

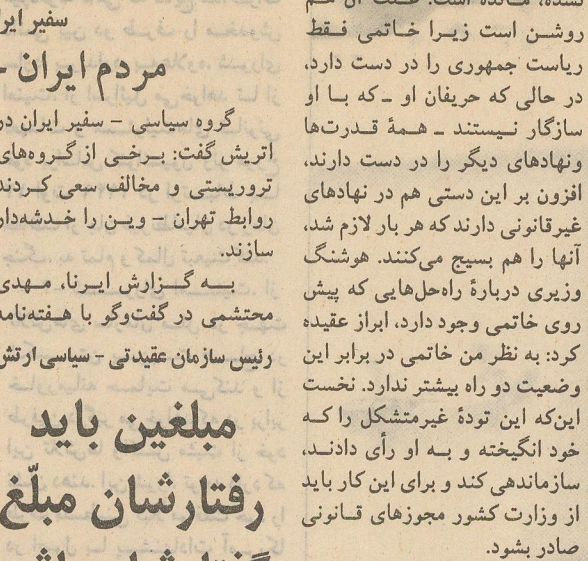
به گزارش ایرنا، ۱۷ تیرماه امسال در جریان سیلی که به علت آب‌شدن سریع برف و یخ موجود در کوهستانهای منطقه شاه‌مردان حداقل ازبکستان و قرقیزستان به راه افتاده بود ۸۰ نفر و بنابه برخی از گزارش‌ها ۹۰ نفر جان خود را از دست دادند.

پیام خاتمی به عمرالبشیر

گروه سیاسی - وزیر جهادسازندگی دیروز اعلام کرد که حامل پیامی از سیدمحمد خاتمی رئیس‌جمهور برای رئیس‌جمهور سودان درمورد راه‌های گسترش روابط دو کشور است.

به گزارش ایرنا، محمد سعیدی‌کیا در خارطوم گفت که به سودان آمده است تا در اجلاس کمسیون مشترک ایران و سودان - که دیروز (سه‌شنبه) در خارطوم آغاز شد - شرکت نماید.

وزیر جهادسازندگی روز دوشنبه گذشته برای شرکت در اجلاس کمسیون مشترک دو کشور وارد خارطوم پایتخت سودان شد. موضوع گفت‌وگوهای طرفین در خصوص مسائل مربوط به همکاریهای دوجانبه در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و تجاری است.

پس از یک سال دست‌کم بخش بزرگی از آن وعده همچنان عمل نشده، مانده است. علت آن هم روشن است زیرا خاتمی فقط ریاست جمهوری را در دست دارد، در حالی که حرفان او - که با او سازگار نیستند - همه قدرت‌ها و نهادهای دیگر را در دست دارند، افزون بر این دستی هم در نهادهای غیرقانونی دارند که هر بار لازم شد، آنها را هم بسج می‌کنند. هوشنگ وزیری دربارهٔ راه‌حل‌هایی که پیش از کاهش سطح زندگی، افزایش بیکاری و کاهش سطح فعالیت‌های کسب‌وکار در اقتصاد می‌دهند و این در حالی است که آثار سیاست اصلی و هدف‌گیری شده دولت خاتمی در زمینه کنترل تورم هنوز به دست نیامده‌است گرچه به نگاه کارشناسی تا حدی نرخ افزایش تورم تثبیت شده و با کمی کاهش پیدا کرده است. در زمینه سیاسی به اعتقاد رئیس‌دانا، نشانه‌هایی از توسعه سیاسی و آزادی‌های سیاسی به دست آمد که خود را در شماری از مطبوعات به صورت نوشتن مقاله‌ها و اظهارنظرهای گروه‌های کارشناسی و گروه‌های سیاسی متفاوت، اعم از موافق یا مخالف طرح‌های جاری، نشان داد. نشانه‌هایی هم به‌دست آمد که گویا وزارت کشور مایل است اجازه‌هایی برای انجام فعالیت‌های سیاسی و تشکیلات و انجمن‌های سیاسی صادر بکند اما همه اینها در دو ماه اخیر سخت با فشار پدال ترمز روبه‌رو شدند و این در حالی است که دولت یا شخص خود خاتمی نه تنها هیچ عکس‌العملی درباره این فشار پدال، نشان نمی‌دهد بلکه در واقع مردم را به تحمل و مدارا دعوت می‌کند.

پس از یک سال دست‌کم بخش بزرگی از آن وعده همچنان عمل نشده، مانده است. علت آن هم روشن است زیرا خاتمی فقط ریاست جمهوری را در دست دارد، در حالی که حرفان او - که با او سازگار نیستند - همه قدرت‌ها و نهادهای دیگر را در دست دارند، افزون بر این دستی هم در نهادهای غیرقانونی دارند که هر بار لازم شد، آنها را هم بسج می‌کنند. هوشنگ وزیری دربارهٔ راه‌حل‌هایی که پیش از کاهش سطح زندگی، افزایش بیکاری و کاهش سطح فعالیت‌های کسب‌وکار در اقتصاد می‌دهند و این در حالی است که آثار سیاست اصلی و هدف‌گیری شده دولت خاتمی در زمینه کنترل تورم هنوز به دست نیامده‌است گرچه به نگاه کارشناسی تا حدی نرخ افزایش تورم تثبیت شده و با کمی کاهش پیدا کرده است. در زمینه سیاسی به اعتقاد رئیس‌دانا، نشانه‌هایی از توسعه سیاسی و آزادی‌های سیاسی به دست آمد که خود را در شماری از مطبوعات به صورت نوشتن مقاله‌ها و اظهارنظرهای گروه‌های کارشناسی و گروه‌های سیاسی متفاوت، اعم از موافق یا مخالف طرح‌های جاری، نشان داد. نشانه‌هایی هم به‌دست آمد که گویا وزارت کشور مایل است اجازه‌هایی برای انجام فعالیت‌های سیاسی و تشکیلات و انجمن‌های سیاسی صادر بکند اما همه اینها در دو ماه اخیر سخت با فشار پدال ترمز روبه‌رو شدند و این در حالی است که دولت یا شخص خود خاتمی نه تنها هیچ عکس‌العملی درباره این فشار پدال، نشان نمی‌دهد بلکه در واقع مردم را به تحمل و مدارا دعوت می‌کند.

هوشنگ وزیري روزنامه‌نگار در پاریس نیز با اشاره به این که در جریان انتخابات دوم خرداد، مردم به‌عنوان یک عامل سوم وارد جنگ قدرت چنان‌ها شدند و منظره سیاسی ایران را به کلی تغییر دادند، گفت: خاتمی با شعارهایی که در انتخابات داد تا حدی مردم را در این سیج همگانی کمک کرد و اکنون رئیس‌دانا، استاد دانشگاه به

ستون پنجم

گودال

سیدابراهیم نبوی

خبر: «به گزارش خبرنگار ستون پنجم گودالی به عمق یک متر و قطر ۱/۵ متر در یکی از خیابانهای مرکزی تهران باعث تصادف و مجروح شدن گروهی از عابران شد».

صدا و سیما: بنا به گزارش واحد مرکزی خبر این اولین گودال از این نوع در خاورمیانه بوده و با وجود این گودال تعداد گودالهای موجود در تهران از مرز یک گودال بعداً خواهد گذشت.

اخبار اقتصادی: با این گودال به میزان دومتر مکعب در خاک کشور صرفه‌جویی شده و این مشت محکمی است به دهان امپریالیزم در راستای صرفه‌جویی و بهینه‌سازی.

راه‌حل بهداشتی: برای جلوگیری از تصادفات منجر به قتل و جرح، مقرر گردید تا چند آمبولانس به صورت شبانه‌روزی در کنار گودال مذکور توقف نمایند تا شهروندان مجروح در اسرع وقت به بیمارستان منتقل شوند.

در راستای سازندگی: پیشنهاد می‌شود به جای استفاده از آمبولانس که موجب تأخیر در رساندن بیمار می‌شود، بیمارستان تخصصی ارتوپدی ۴۰۰ تختخوابی در کنار گودال احداث گردد.

پیشنهاد مصلحتی: با عنایت به اینکه وجود بیمارستان در وسط خیابان ممکن است موجب تصادفات و سد معبر گردد مصلحت در اینست که گودال مذکور را پر نموده و گودال دیگری در کنار یک بیمارستان احداث شود.

پیشنهاد مدنی: پیشنهاد می‌گردد ریاست محترم جمهور ضمن بازدید روزانه از گودال مذکور و عیادت از مجروحین آن، ستادی برای برگزاری کنفرانس گفتمان در راستای یافتن راه‌حل جهت کاهش عمق گودال برپا شود.

سیاست خارجی: مطالعه گودال‌های موجود در جهان سوم و جهان صنعتی گام تازه‌ای در گفت‌وگوی تمدنها محسوب شده و می‌توان با همکاری نیروهای روشنفکر جهان و انقلابیون این گودال را پر کرد.

جناح چپ: پرکردن هر گودالی سازش با امپریالیزم است. باید مردم اینقدر در گودال بیفتند تا آگاه بشوند.

جناح چپ افراطی دانشجویی اولترا آنارشیستی: هرگودال که فرومی‌رود نشانه برچی است که برمی‌خیزد.

روژنامهٔ سیدخندان: چه کسانی گودال حفر می‌کنند؟ روزنامهٔ نوین: ایجاد گودال کار کسانی است که پیام دوم خرداد را درک نکرده‌اند.

جناح راست معمولی: پرکردن گودال نیازمند مطالعات اساسی و ارتباط با مراکز خاکشناسی، زمین‌شناسی و سازمان حقوق بشر است. برادران فرهنگی: هر گودالی نشانهٔ نفس‌اماره آدمی است که تری سوراخ افتاده و نشان از سقوط استعلاي آدمی در مقابل ماشینیزم نظریهٔ اساسی: اگر برادران ما یک گودال دارند، دشمنان ما صدها گودال دارند.

نتیجهٔ نهایی: گودال مذکور به قوت خود باقی بوده و احتمالاً تا میلیونها سال دیگر باقی خواهد ماند.

سفیر ایران در اتریش طی مصاحبه با هفته‌نامه جورچایت

مردم ایران حجاب را با اشتیاق انتخاب کرده‌اند

جورچایت اتریش افزود: جزئیات این قضایا از سوی دولت و دستگاه قضایی اتریش اعلام شده و هیچ ابهامی به چشم نمی‌خورد.

وی گفت: دولت ایران پیوسته برای روشن شدن موضوع از ابتدا همکاری‌هایی را از طریق دستگاه قضایی خود با مجموعه قضایی اتریش داشته است.

محتشمی در ادامه این مصاحبه گفت: جامعه و سیاست ایران بر مبنای ارزش‌های معنوی، اخلاقی و فرهنگی استوار است و اگر چنین جامعه‌ای به عنوان بنیادگرا توصیف اتسمی بوده و تمامی معاهدات سازمان ملل متحد علیه سوءاستفاده‌های نظامی از انرژی اتمی را امضا نموده است.

محتشمی درخصوص روابط ایران و عراق گفت: عادی‌سازی روابط سیاسی با این کشور نیز براساس اصل همجواری، احترام، مشارکت گسترده خود در انتخابات ریاست‌جمهوری بنادر دیگر بر مردمی‌بودن و دموکراتیک‌بودن جمهوری اسلامی ایران صحنه

درد استای سیاست‌های معمولی ایران و براساس مفاد قانون اساسی کشور گام برمی‌دارد و مردم نیز با مشارکت گسترده خود در انتخابات

ریاست‌جمهوری بنادر دیگر بر مردمی‌بودن و دموکراتیک‌بودن جمهوری اسلامی ایران صحنه درد استای سیاست‌های معمولی ایران و براساس مفاد قانون اساسی کشور گام برمی‌دارد و مردم نیز با مشارکت گسترده خود در انتخابات

ریاست‌جمهوری بنادر دیگر بر مردمی‌بودن و دموکراتیک‌بودن جمهوری اسلامی ایران صحنه درد استای سیاست‌های معمولی ایران و براساس مفاد قانون اساسی کشور گام برمی‌دارد و مردم نیز با مشارکت گسترده خود در انتخابات

ریاست‌جمهوری بنادر دیگر بر مردمی‌بودن و دموکراتیک‌بودن جمهوری اسلامی ایران صحنه درد استای سیاست‌های معمولی ایران و براساس مفاد قانون اساسی کشور گام برمی‌دارد و مردم نیز با مشارکت گسترده خود در انتخابات

ریاست‌جمهوری بنادر دیگر بر مردمی‌بودن و دموکراتیک‌بودن جمهوری اسلامی ایران صحنه درد استای سیاست‌های معمولی ایران و براساس مفاد قانون اساسی کشور گام برمی‌دارد و مردم نیز با مشارکت گسترده خود در انتخابات

فرهنگ جهانی در گفت وگو با موسی غنی‌نژاد

بخش پایانی

سیدمرتضی مردیها

اشاره:

بخش اول مصاحبه با دکتر موسی غنی‌نژاد درباره فرهنگ جهانی در شماره پیش منتشر شد. در این شماره باقیمانده این گفت‌وگو تقدیم خوانندگان می‌شود.

گروه اندیشه

● آیا مفاد سخن شما این است که ضعف ذاتی این فرهنگ است، یعنی به اصطلاح به آن چیزی تحمیل نشده و به خاطر استعمار و چپاول قدرت‌ها نیست که این ضعف عارض کشورهای عقب‌افتاده شده است؟

غنی‌نژاد: اصطلاح کشورهای عقب‌مانده که اشاره کردید، خیلی جالب است، این درحقیقت همان نوع حمایت از کشور، و از جامعه خودی است که این اصطلاح را به‌وجود آورده اگر ما اقتصاد را یک جریان مادی قلمداد کنیم، یا آن را جریان تکنولوژیکی بدانیم، این استدلال که شما گفتید ممکن است. یعنی بگوییم که استعمار اجازه نداد تکنولوژی پیشرفته وارد این کشور شود، و ما عقب نگه‌داشته شدیم. یا سرمایه‌های ما را غارت کرد، و ما عقب نگه‌داشته شدیم. این تئوری مارکسیستی است و از نظر تاریخی یعنی در چارچوب فکری خودش، می‌توان آن را نفی کرد. ولی من خودم را از این چارچوب فکری خارج می‌کنم. علت پیشرفت در جوامع بشری، تکنولوژی، سرمایه، و پیشرفت‌های مادی نیست. علت، فرهنگ و ارزش‌هاست. علت، قواعد رفتاری است. اگر غربی‌ها پیشرفت کردند، نه به خاطر این بوده که ماشین بخار آنجا به‌وجود آمده، ماشین بخار اگر به‌وجود آمد، علت در این بود که فرهنگ‌شان خصایصی داشت که آنها را به این تحول سوق داد. پارادایم من پارادایم فرهنگی و ارزشی است. من می‌گویم این فرهنگ است که به مادیت و پیشرفت می‌رسد، حالا اگر در این پارادایم قرار بگیریم، بنابراین، استدلال تهاجم فرهنگی یا عقب نگه‌داشته شده غلط می‌شود. فرهنگ را نمی‌شود عقب نگه‌داشت. فرهنگ یک چیز ذهنی، معنوی و فکری است، به‌سه عبارتی اعتقادی. اعتقاد را چگونه می‌شود عقب نگه‌داشت. شما می‌توانید مرا استعمار کنید، اما فکر مرا نمی‌توانید بگیرید. فکر من متعلق به من است، و به فرهنگ من اختصاص دارد. بنابراین فرهنگ عقب نگه‌داشته شده یک چیز بی‌معنی است. و تهاجم فرهنگی نیز امری بی‌مفهوم و بی‌معناست. هرکسی فرهنگ خودش را در اختیار دارد، وقتی در عرصه رقابت‌ها در موضع ضعف قرار می‌گیریم، آن وقت صحبت از تهاجم می‌کنیم. مثل اینکه بگوئیم فرش ایرانی در آلمان تهاجم کرده است آیا می‌شود گفت آلمانی‌ها در مقابل صنعت فرش ما تسلیم شده‌اند؟ نه، فرش ایران در آنجا رقابت می‌کند. و آنها در واقع تسلیم رقابت شده‌اند، نه تسلیم ما. در عرصه فرهنگی و سایر جنبه‌های مادی نیز این مسأله وجود دارد.

● یک نویسندهٔ آمریکایی مقال‌های تحت عنوان «اسطورهٔ کثرت‌گرایی» نوشته و در آن به‌این امر استناد کرده است که کثرت‌گرایی فرهنگی در آمریکا یک امر ظاهری است. یعنی هر چند گروه‌ها و ملیت‌های مختلفی در آنجا حضور دارند، اما با گذر از پاره‌ای ویژگی‌ها مثل رنگ پوست و زبان، در نهایت

ملاحظه می‌کنیم که همه اهل فرهنگ آمریکایی‌اند و فرهنگ مذکور، تمام این افراد را در خود هضم کرده است، به این ترتیب آن کثرت‌گرایی فرهنگی مورد ادعا از قوت و عمق چندانی برخوردار نیست. آنچه مهم است اصول فرهنگی است که آنها با وجود نژادها، رنگ‌ها و زبان‌ها پذیرفته‌اند. آیا این رویکرد را تأیید می‌کنید؟

غنی‌نژاد: البته واقعیتی در آنچه که متذکر شدید، وجود دارد. منتهی این دیدگاه را باید زیر ذره‌بین قرار داد. جاکوبی که شما دیدگاهش را مطرح کردید، معتقد است که یک فرهنگ مسلط در آمریکا وجود دارد، و آن فرهنگ تجارت و مبادله است، که البته یشان نظری مساعد و مثبت نسبت به آن ندارد و نمی‌گوید که چرا با آن مخالف است و قاعدتاً مخالفت او باید ارزشی باشد، نه علمی. او قصد دارد بگوید که این کثرت فرهنگی که به تازگی در آمریکا پیدا شده، مثلاً اقلیت‌های چینی که در آنجا آمده و تا حدی فرهنگ خود را حفظ کرده‌اند، نوعی کلاهررداری آمریکایی‌ها از این اقلیت‌هاست و قصد دارد فرهنگ تجارت آمریکایی را تخطئه کند. یعنی آن حرفی که مارکسیست‌های اجدادی جاکوبی مثل پول سوئیزی، موریس داگ گفته بودند وی نیز به نوعی صحبت از به اصطلاح امپریالیسم آمریکا می‌کند.

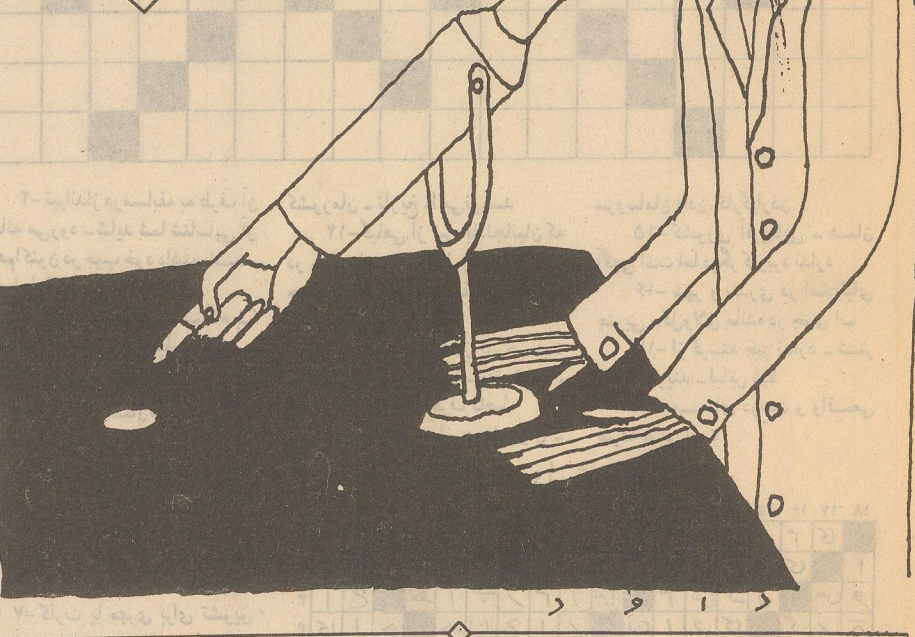
به نظر من حرف‌های جاکوبی چیز جدی نیست. آمریکایی‌ها می‌گویند: So What که چی؟ واقعیت این است که فرهنگ چینی با غذاهای چینی و مراسم چینی آمده و به همین ترتیب فرهنگ هندی و ... این واقعیتی است که وجود دارد، بعد شما می‌گویید که فرهنگ چینی اینجا نیامده، بلکه کلاه شما را برداشته، چون این فرهنگ تجارت است. باید گفت در چین هم تجارت وجود دارد و ارزش‌های مبادله‌ای نیز حضور دارد. اینکه تجارت و مبادله و روابط، ویژهٔ آمریکاست، امر معقولی نیست. آن است که نوشتهٔ ایشان بحث جدی صورت نگرفته تا ما وارد حوزهٔ آن شویم.

● می‌توان نیت این نویسنده را در موضوع و خیال بحث نکرد و در ورای آن ببینیم در کشوری مثل آمریکا و حتی جاهای دیگر آیا واقعیت این نیست که چیزهایی که مستمسک تنوع فرهنگی واقع می‌شود، خیلی سطحی است، و در زیر آن تنوع‌ها هسته سختی وجود دارد که سیاه و سفید، چینی و هندی، فقیر و غنی ... همه را هم شکل، امروزی و جهانی می‌کند. آیا نمی‌توان این را مبنایی دانست برای اینکه ارزش‌های مشترک جهانی وجود دارد؟

غنی‌نژاد: من دیدگاه‌های جاکوبی را به آن علت که مثلاً چاپ است، رد نکردم، علت این است که موضوعی را مطرح می‌کند که اولاً مهم نیست ثانیاً استدلال او مبنای درستی هم ندارد. می‌گوید کثرت فرهنگی دروغ است. در

علم غیرایده‌تولوژیک ضامن نظم اجتماعی

محمدجواد زاهدی *

اشاره:

علم اگر نهادی نشود، یکپارچه نگردد و فاقد جامعیت منطقی باشد، ارتباطش با قدرت همسو و مبتنی بر روابط خادم و مخدومی می‌گردد و علم ایدئولوژیک را باید این چنین تعریف کرد. علم ایدئولوژیک آب به آسیاب استبداد می‌ریزد، ضدآزادی است، نابرابری را تشدید می‌کند و در نتیجه نمی‌تواند بنیان معنوی را که ضامن نظم اجتماعی است پدید آورد. در چنین شرایطی «قدرت» یک‌ه‌تاز عرصهٔ تأمین نظم اجتماعی خواهد شد و با تنگ کردن عرصهٔ آزادی که سرچشمه مدرنیت و برابری است، بی‌ثباتی و بی‌سازمانی اجتماعی را موجب می‌شود.

یکی از معضلاتی هم که در سال‌های اخیر گریبانگیر آموزش علوم اجتماعی در ایران بوده، ایدئولوژیک شدن آن است.

در همایش آموزش علوم اجتماعی در ایران که در روزهای پایانی اردیبهشت گذشته در دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران برگزار شده بود، به این معضل اشاره شد.

به بهانه برگزاری آن همایش و به دلیل آن که تحکیم پایه‌های جامعه مدنی شاید بیش از هرچیز مستلزم نهادی شدن نگرش برخورد غیرایدئولوژیک با علوم باشد، این گفتمان مجمل با هدف شناساندن بخشی از کارکردهای شاید ناخواسته و پنهان آموزش ایدئولوژیک علوم و به منظور طرح صورت مسأله در جامعه نگاشته شده است.

* محمدجواد زاهدی، دارای درجه دکتری جامعه‌شناسی

کثرت فرهنگی حقیقت یا فریب

حالی که نه، کثرت فرهنگی دروغ نیست. اما کثرت فرهنگی به آن معنا نیست که در فرهنگ‌ها ارزش‌های مشترک نیست، پارادایم جاکوبی آن پارادایم نیست که ممکن است یک ارزش فرهنگی مشترکی مثلاً در خصوص مبادله بین آمریکا و چین باشد و آنها اینجا به توافق رسیده‌اند، لذا تعارضی هم نیست. چرا که در این صورت اشکالی پیش نمی‌آید، هم کثرت فرهنگی حضور دارد و هم یکپارگی برخی از ارزش‌های فرهنگی به چشم می‌خورد. او می‌خواهد فرهنگ تجارت را محور فرهنگ آمریکا به عنوان سلطه‌گر قرار دهد. در حالی که مسألهٔ تجارت یا برخی ارزش‌های عمومی فردی خاص فرهنگ آمریکا نیست، این ویژگی در فرهنگ شرقی هم وجود دارد و همین‌طور در جوامع اروپایی، پس در قسمت مشترک تعارضی نیست. اما در سایر اشکال فرهنگی مثل پوشیدن لباس، یا مراسمی مثل ازدواج، و مهمانی و موسیقی کثرت دارند. حال باید پرسید چطور این کثرت دروغ است؟

● دروغ نیست، ولی در تناسب با بخش وحدت فرهنگی، سطحی است و بخش وحدت بنیادی‌تر است. غنی‌نژاد: بله، منظر بنده هم همین است، آیا تجارت و فرهنگ آن فقط مختص به آمریکایی‌هاست. آیا چینی‌ها به مبادله اعتقاد ندارند؟ چینی‌ها در گذشته بزرگ‌ترین تاجار شرق بوده‌اند.

● بحث بنده این است که چیزهای متفرق و متکثر، عواملی جدی و عمیق نیست، اگر بپذیریم که جاهایی که تنوع فرهنگی مطرح می‌شود، کثرت‌ها در چیزهای محدود و کم‌عمق قرار می‌گیرند، و وحدت خیلی جدی‌تر است. آیا این را می‌توانیم مبنایی قرار بدهیم برای اینکه رسیدن انسان‌ها به هویت واحد و ارزش‌های واحد، ریشه در یک سری احوالات طبیعی انسان دارد؟ اینکه وحدت خیلی عمیق‌تر و بنیادی‌تر از کثرت است می‌تواند پشتوانهٔ این نظریه باشد که چیزی به نام فرهنگ جهانی واقعیت دارد و ما به سمت آن پیش می‌رویم؟

غنی‌نژاد: می‌پذیرم؛ یک رشته نظرها‌های کلی به صورت مشترک وجود دارد که اساس نظام و انسجام جامع را تشکیل می‌دهد، این شامل نظام بازار و تجارت و فردگرایی منتسب به آن است. سایر فرهنگ‌ها هم در این فرهنگ کلی جذب شده‌اند. ولی این جذب به معنای از دست دادن استقلال فرهنگی نیست، بلکه همهٔ فرهنگ‌ها در یک جا به توافق رسیده‌اند. از این دیدگاه مشترک، ما به سوی یک سلسله ارزش‌های کلی فرهنگی رفته‌ایم و حتی از نظر سیاسی هم به یک رشته راه‌حل دست یافته‌ایم، مثل پروژهٔ دموکراسی برای جامعه. پس یک فرهنگ کلی در دنیا غالب می‌شود، ولی الزاماً این فرهنگ کلی آمریکایی با غربی نیست.

یکپارچگی طلب و وحدت‌خواه را تأمین می‌کنند. «قدرت» دارد و تاریخ علم خاصه در جوامع پیشرفته که به مرحلهٔ تحقق (پوزیتیویستی) رسیده‌اند، بازگویی آن است که فقط علوم غیرایدئولوژیک می‌توانند به جامعیت منطقی دست یابند. اما آیا علم می‌تواند ایدئولوژیک باشد؟ پاسخ این پرسش بر حسب برخی تجارب حکومت) و فرهنگ (روابط بین آفرینندگان ادب و هنر و بهره‌گیرندگان از آن) و خانواده و خویشاوندی و همسایگی و شهروندی و غیره حاکم است. این نظم یک شالودهٔ مادی دارد که همانا «قدرت» است و یک شالودهٔ بی‌بنیان معنوی که آگاهی و علم است به همه چیز؛ از ضرورت‌های زندگی اجتماعی گرفته تا نیازهای محیط زیست اجتماعی و طریقه‌های متنوع و متفاوت رفع این نیازها. مزیت بی‌بدیل این شالودهٔ معنوی نظم آن است که می‌توانند شرارت‌های شالودهٔ مادی نظم اجتماعی را تا حدود بسیار زیادی تعدیل و مهار کنند.

هرگاه در جامعه‌ای شالوده‌های علمی فاقد جامعیت منطقی بوده، یا به سخن دیگر، هیأت علمی کارکردی و یکپارچه‌شده‌ای شکل نگرفته باشد، نظام مرجعیتی (authoritarianism)، یا به اصطلاح پارتویی «نخیه‌سالاری» پدید می‌آید که خود نقش هیزم‌کشی برای شرارت‌های بنیان مادی نظم اجتماعی یعنی «قدرت» را به عهده می‌گیرد. بنابراین، علم در شرایطی که نهادی نشده، یکپارچگی نیافته و فاقد جامعیت منطقی باشد، ارتباطش با قدرت، ارتباطی همسو و مبتنی بر روابط خادم و مخدومی است که علم ایدئولوژیک را باید این چنین شمرد؛ در حالی که نظام علمی جامعیت یافته و منطقی ارتباطی ناهمسو و تعدیل‌کننده با

اجتماعی، بلکه حتی مثلاً فیزیک و زیست‌شناسی را نیز ایدئولوژیک می‌خواستند و ایدئولوژیک کرده بودند؛ و اگرچه رفت بر آنان آنچه رفت، اما دست کم نتوانستند به بهترین نحو ممکن ثابت کنند که ایدئولوژیک کردن علم امکان‌پذیر

اما بی‌فایده و حتی مضر (از حیث بقای حکومت) است.

علم ایدئولوژیک یک‌سونگر است و به همین اعتبار جامعیت منطقی ندارد. علم ایدئولوژیک، از منظر مرجعیت (authority) به

فرهنگ مشترک انسان‌ها نظام بازار و تجارت و فردگرایی منتسب به آن و حقوق بشر است. بقیهٔ فرهنگ‌ها در این فرهنگ جذب شده‌اند ولی این به معنای آن نیست که استقلال فرهنگی‌شان را از دست داده باشند

شکل عمومی جوامع بشری فقر است نه ثروت. اگر جوامع بشری را به حالت آزاد خود رها کنید، مثل صدها هزار سال فقر خواهد بود، اگر جوامع بشری به یک نوع رفاهی رسیده‌اند این یک استثناست

به بیانی دیگر، ارزشی مثل فردگرایی ریشهٔ نخستین در شرق دارد. به زبان متفکر فرانسوی، این فردگرایی از انسان تارک دنیای شرق برآمده است. یا ارزش‌های تجاری، حقوق بشر، آزادی، اینها ارزش‌های جهانی‌اند، نه غربی. از این جایگاه من به پست‌مدرن‌ها این ایراد را وارد می‌کنم که فکر مختص به آنها برای جامعهٔ روشنفکری ما مضر است. خصوصاً روشنفکرانی که مطالعات عمیق ندارند. پست‌مدرن‌ها درصدد زدن ریشهٔ یک‌سری مفاهیم و بنیادها هستند اما چیزی جانشین آن نمی‌کنند. شکی در مردم به‌وجود می‌آورند، ولی یقینی را جایگزین آن نمی‌کنند. به عقیدهٔ من پست‌مدرن‌ها از رفاه جامعهٔ غربی استفاده کرده و جامعهٔ مذکور را تخطئه می‌کنند.

شما اگر مخالف امر رفاه هستید، بروید در بنگلادش یا افغانستان زندگی کنید،نه اینکه در یک آپارتمان مدرن نیویورک، در مقام نفی همان چیزها باشید.

پست‌مدرن‌ها، ریاکاری را به صورت فلسفی و تئوریک به جوامعی مثل جامعهٔ ما منتقل می‌کنند. ما که خودمان کم‌ریاکار نیستیم، اما هم اضافه‌شود، یک ابزار قوی‌تر برای گمراه کردن جوان‌هاست. به این ترتیب این نسل که از سنت ناامید شده‌اند، به برهوت سرگردانی و نسبیّت‌گرایی رها می‌شوند و این امر اغتشاش فکری را دامن می‌زند. این چه نوع روشنفکری است؟ این روشنفکری بدون مسئولیت است.

● فارغ از این بحث‌ها، چه آینده‌ای برای تنوع فرهنگی یا وحدت فرهنگی در نظر می‌گیرید؟

برحسب آن ایپستمولوژی که بنده معتقد به آن هستم، آینده را به دلیل وجود متغیرهای زیاد، نمی‌شود پیش‌بینی کرد. و لذا شما هیچ تابعی را که سیر آینده را براساس متغیرها پیش‌بینی کنید، ندارید. اما احساس من خوشبینانه است، یعنی فکر می‌کنم بشر تا اینجا راه بزرگ و مهمی را طی کرده و پیش گرفته است. البته باید فکر کنیم که بشر چه موجودی است، و چرا می‌گوییم این پیشرفت قابل توجه است. بسته به اینکه دیدگاه شما چه باشد به نتیجه‌گیری خوشبینانه یا پدبینانه می‌انجامد. شما اگر بشر را موجودی فرشته‌وش ببینید، این دستاوردی که در حال حاضر به آن رسیده را باید بسیار کم بدانید. یعنی هنوز جنگ‌ها و نزاع‌ها وجود دارد. ولی اگر بشر را موجودی ببینید که در فاصله کوتاهی، از بربریت جدا شده است و به این مرحله از رشد در همهٔ امور پای گذاشته و به شش میلیارد کثرت در نفوس دست یافته، دستاوردی بزرگ است. اگر این وضع را بتوان به آینده تعمیم داد، باید خوشبین باشیم، ولی این خوشبینی را باید طولانی مدت در نظر گرفت. انسان‌ها عاقل‌تر شده و راه‌لهایی برای معضلات خود دست و پا می‌کنند.

● شما به خاطر شرکت در این گفت‌وگو سپاسگزاریم.

جهان می‌نگرد و از این رو خادم قدرت و توجیه‌گر شرارت‌های آن است. علمی که از ایدئولوژی قابل تفکیک نباشد نه علم است و نه ایدئولوژی؛ و از آنجا که ایدئولوژی به تعبیر مانهایمی آن بازگویی ناآگاهی جمعی است، پس علم ایدئولوژیک را هستی می‌توان ضدعلم و گمراه‌کننده دانست. به تعبیر مانهایم، در بطن واژهٔ ایدئولوژی این معنا نهفته است که تعبیر مانهایم، در بطن واژهٔ ایدئولوژی این معنا نهفته است که در برخی موقعیت‌ها ناآگاهی جمعی برخی گروه‌ها شرایط واقعی جامعه را هم برای خود آنها و هم برای

جهان می‌نگرد و از این رو خادم قدرت و توجیه‌گر شرارت‌های آن است. علمی که از ایدئولوژی قابل تفکیک نباشد نه علم است و نه ایدئولوژی؛ و از آنجا که ایدئولوژی به تعبیر مانهایمی آن بازگویی ناآگاهی جمعی است، پس علم ایدئولوژیک را هستی می‌توان ضدعلم و گمراه‌کننده دانست. به تعبیر مانهایم، در بطن واژهٔ ایدئولوژی این معنا نهفته است که تعبیر مانهایم، در بطن واژهٔ ایدئولوژی این معنا نهفته است که در برخی موقعیت‌ها ناآگاهی جمعی برخی گروه‌ها شرایط واقعی جامعه را هم برای خود آنها و هم برای

نظم تحقق که کنت از آن یاد می‌کند و بدون شک عنصر لاینفک و ضروری زندگی فعال در شرایط بین‌المللی امروز جهان به شمار می‌آید فقط در جامعه‌ای مدنی که از مراحل ربانی و مابعدالطبیعه‌گی گذشته باشد و فقط در موقعیتی که علوم جامع و منطقی یعنی علمی غیرایدئولوژیک بر جامعه حاکم شده باشند محقق می‌شود. برایین اساس اگر جامعه‌ای مدنی و علمی را خواستار باشیم، قبل از هرچیز و به عنوان نخستین و ضروری‌ترین گام، باید بکوشیم که آموزش همهٔ علوم، به ویژه علوم اجتماعی را که آسیب‌پذیرتر از دیگر علوم‌اند، غیرایدئولوژیک کنیم؛ در حالی که در دو دههٔ گذشته آموزش علوم اجتماعی در دانشگاه‌های ما، خلاف این جهت منطقی حرکت کرده است و چه بسیار استادان و دانشمندانی که به جرم آن که علوم اجتماعی را غیرایدئولوژیک می‌خواست‌اند از دانشگاه‌ها اخراج شده و یا اصلاً به آن راه نیافته‌اند.

منابع:

۱. آرون. ریمون، مراحل اساسی اندیشه

در جامعه‌شناسی، ترجمه باقر پرهام، تهران:

شرکت سهامی کتاب‌های جیبی، ۱۳۴۵، جلد

اول، صفحه ۲.

۲. مانهایم کارل، ایدئولوژی و یوتوپیا،

ترجمه فریبرز مجیدی، تهران انتشارات

دانشگاه تهران، صفحه ۵۶

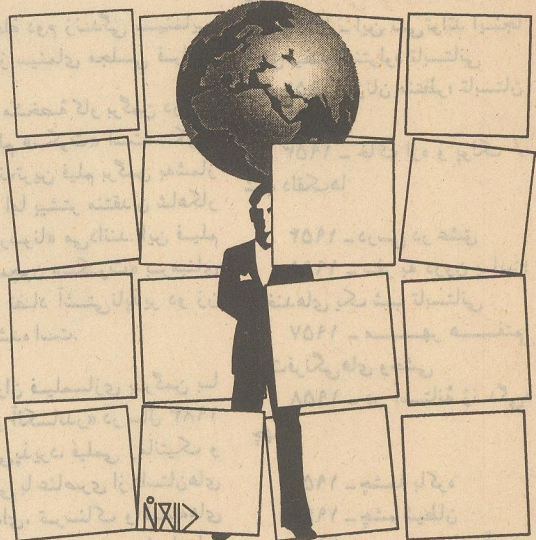
دیگران به تیرگی و ابهام دچار می‌کند و از این راه جامعه را به ثبات و سکون می‌کشاند. ایدئولوژی خود بازتاب‌کنشی است که از تضاد و کشمکش سیاسی پدید می‌آید؛ بدین معنی که «گروه‌های حاکم در شیوهٔ اندیشهٔ خویش ممکن است

چنان شدید بستهٔ یک وضع محیطی واقع شوند که دیگر به آسانی نتوانند واقعیت‌های مسلمی را که

بنیان حس استدلال‌جویی‌شان را ویران می‌کند ببینند»^۱

علم ایدئولوژیک آب به آسیاب استبداد می‌ریزد. ضدآزادی

این مجله به بررسی و تحلیل مسائل اقتصادی و اجتماعی در سطح بین‌المللی و منطقه‌ای می‌پردازد. هدف اصلی آن ارائه دیدگاه‌های نو و تحلیلی در زمینه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی است. این مجله به‌طور منظم به‌روزرسانی می‌شود و به‌عنوان یک منبع معتبر برای پژوهشگران و سیاست‌مداران شناخته می‌شود.

سرمایه خارجی و مدیریت توانا

محمدعلی حق*

اشاره:

فقر حاکم، کمبود پس‌انداز و امکانات داخلی برای تشکیل سرمایه ملی، بسیاری از کشورهای در حال توسعه را برای رشد اقتصادی نیازمند سرمایه خارجی می‌کند. عملکرد مطلوب برخی از کشورهای وام‌دار که هم‌اکنون در جرگه کشورهای پیشگام و توسعه‌یافته قرار گرفته‌اند و فاصله خود را با کشورهای در حال توسعه روزبه‌روز افزون‌تر می‌کنند، بر نظریه نادرست نفی سرمایه خارجی خط بطلان می‌کشد؛ اما استفاده مطلوب از وام و اعتبار و کاربرد بهینه منابع مالی خارجی به الزام‌های تعیین‌کننده‌ای چون برآورد درست منابع، ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها و توانایی‌های لازم برای رشد اقتصادی و توسعه اجتماعی، قدرت آینده‌نگری، مدیریت توانا در درک فراز و نشیب‌های اقتصاد جهانی و بحران‌های بین‌المللی بستگی دارد. تجربه‌های ناموفق پاره‌ای از کشورهای وام‌دار در دوسه دهه اخیر را نیز تا حد زیادی می‌توان در عدم رعایت الزام‌ها و موازین یادشده جست‌وجو کرد.

نکته مهم‌تر آن که در اقتصاد جهانی امروز سرمایه خارجی به حدی اهمیت یافته که رقابت برای جذب سرمایه خارجی در کشورهای توسعه‌یافته صنعتی به مراتب بیشتر از کشورهای در حال توسعه است به طوری که آمریکا را در صدر فهرست کشورهای سرمایه‌پذیر قرار می‌دهد.

● محمدعلی حق، دارای درجه دکتری اقتصاد

شواهدعینی و اطلاعات دقیق در عرصه بین‌المللی مربوط به جریان‌های متقابل پول و سرمایه در دو دهه گذشته، علل تجربه‌های ناموفق و موفق را بر تحلیل‌گران و ناظران بین‌المللی معلوم می‌دارد و چنگلی این نکته را تأیید می‌کنند که: «هر وام‌گیری و استفاده از سرمایه‌گذاری خارجی نشانه ضعف و غلظتین به منجلاب،بدهی‌ها نبوده و هر وام‌دهی و سرمایه‌گذاری خارجی نیز بر هدف استیلاجویی و سلطه‌طلبی استوار نیست».

در هر حال باید تأکید شود استفاده مطلوب و موفقیت‌آمیز از منابع خارجی اعم از وام و سرمایه، در مرحله اول به بصیرت و توان وام‌گیرنده و در مراحل بعدی به رعایت تمام و کمال موازین و الزام‌های جهانی و مدیریت شایسته کارگزاران و گردانندگان اقتصاد کشور استفاده‌کننده بستگی دارد. با وجود اینکه پیشینه استفاده ایران از وام‌ها و اعتبارات خارجی بسیار طولانی است، با این حال جمهوری اسلامی ایران در دوران پس از انقلاب اسلامی تا تصویب برنامه نخست توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، از وام و اعتبارات خارجی استفاده نکرد، اما تحولات بنیادی و ساختاری اقتصاد ایران در دوران پس از انقلاب و اثرات تخریبی جنگ طولانی که با سقوط و تنزل قیمت موادخام صادراتی، نفت و کالاهای سنتی و نیز رشد سریع جمعیت همراه شده است، کشور را از نظر تشکیل سرمایه ملی برای بازسازی و تجهیز در تنگنای مالی نسبتاً دشواری قرار داده است. رهایی از این تنگنا از دیدگاه اقتصادی به سادگی امکان‌پذیر نیست و شاید به همین دلیل باشد که موضوع استفاده از امکانات خارجی در جامعه به صورت یک مسأله قابل بحث مطرح شده است.

می‌توان گفت مدیریت اقتصادی کشور بعد از جنگ در موجه بودن تحصیل وام و اعتبار از منابع بین‌المللی و سرمایه‌گذاری از طریق مشارکت با سهامداران خارجی در بازسازی و تجهیز کشور که ضامن حفظ آرمان‌های

انقلاب اسلامی و تحقق هدف‌های آن از جمله دستیابی به خوداتکایی و استقلال اقتصادی و سیاسی باشد، به نظر قطعی رسید. زیرا در تبصره ۲۹ برنامه نخست توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور موادی از اخذ اعتبار و وام از خارج پیش‌بینی شده که شامل ۱۷/۵ میلیارد دلار برای تأمین اعتبار وام‌های مختلف و ۱۰ میلیارد دلار به صورت بیع متقابل بود. با این حال در مورد اخذ وام و استفاده از سرمایه‌گذاری خارجی هنوز در محافل سیاسی و اقتصادی پرسش‌ها و ابهام‌های بسیاری وجود دارد که در کشوری که با انقلاب اجتماعی و فرهنگی عظیمی مواجه بوده و جنگ طولانی و مخربی را پشت سر گذارده، امری طبیعی به نظر می‌رسد. به همین دلیل تصمیم‌گیری در مورد اخذ وام و اجازه ورود سرمایه‌های خارجی چه از نظر سیاسی و چه از دیدگاه آرمانی، کار ساده‌ای نمی‌تواند باشد، هرچند که ضرورت‌های اقتصادی و تکنولوژیک آن را توجیه کند. در سال جاری نیز با کاهش درآمد نفت، بحث استفاده از سرمایه‌گذاری خارجی جدی‌تر شده و در بند جزء ۱ و ۲ تبصره ۲۹ بودجه سال ۱۳۷۷، در مجموع مبلغ ۶/۳ میلیارد دلار اجازه بیع متقابل و فاینانس داده شده است.

در این نوشته بحث وام‌گیری و استفاده از اعتبارات خارجی برای تأمین هزینه‌های جاری مطرح نیست، بلکه کوشش بر آن است که به منافع و مضار سرمایه‌گذاری خارجی پرداخته شود و استفاده از وام و منابع تأمین اعتبار خارجی به فرصت دیگری موکول شود.

شیوه‌های مختلف سرمایه گذاری خارجی

موضوع جذب سرمایه از کشورهای توسعه‌یافته به طوری که شرایط و زمینه‌های این سرمایه‌گذاری از نظر سیاسی مورد قبول، و از نظر اقتصادی به سود کشور باشد، مدت‌هاست که مورد تأیید اقتصاددانان و مسئولان کشورهای در حال توسعه قرار گرفته است. تجربه تحولات اقتصادی قرون ۱۹ و ۲۰ نیز بر مفیدبودن استفاده از سرمایه‌گذاری خارجی مهر تأیید می‌زند. سرمایه‌گذاری خارجی به تحصیل دارایی شرکت‌ها، مؤسسات و افراد کشورهای خارجی تعبیر می‌شود. سرمایه‌گذاری خارجی به دو صورت قابل تفکیک است: سرمایه‌گذاری مستقیم که کشور و یا سرمایه‌گذاری خارجی مستقیماً و یا با مشارکت سرمایه‌گذاران داخلی مبادرت به سرمایه‌گذاری می‌کند و سرمایه‌گذاری غیرمستقیم که معمولاً از طریق خرید سهام و اوراق قرضه در بورس از سوی سرمایه‌گذاران خارجی صورت می‌گیرد.

صندوق بین‌المللی پول سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را در شرکت‌هایی می‌داند که به نحوی مؤثر از سوی افراد یا مؤسسات خارجی کنترل می‌شوند. شکل عمومی این سرمایه‌گذاری عبارت است از: سرمایه‌گذاری در شعبه‌ها و واحدهای تابعه شرکت‌های فراملیتی، چون تعیین اینکه یک شرکت توسط خارجیان به طور مؤثری کنترل می‌شود یا نه، کار چندان ساده‌ای نیست، از این نظر ضوابطی برای این منظور در نظر گرفته می‌شود که عبارت‌اند از:

– مالکیت ۵۰ درصد یا بیشتر از سهامی که حق رأی دارد، توسط خارجیان؛

– مالکیت ۲۵ درصد یا بیشتر سهام توسط یک فرد یا بنگاه خارجی؛

– حضور گروه‌های خاص خارجی در هیأت مدیره.

سرمایه‌گذاری مستقیم می‌تواند به صورت سرمایه‌گذاری جدید، سرمایه‌گذاری مجدد از درآمد‌ها، و یا وام از یک شرکت مادر یا شرکت‌های تحت کنترل آن باشد. سرمایه‌گذاری مستقیم را می‌توان به کمک این ضایحه که برای کسب منافع پایدار و نیز قدرت لازم در مدیریت بنگاه صورت می‌گیرد، از سرمایه‌گذاری غیرمستقیم بازشناخت، اما ویژگی‌های بارز این سرمایه‌گذاری‌ها آن است که سرمایه‌گذاری خارجی صرفاً یک سرمایه‌گذاری نیست، بلکه انتقال تکنولوژی، تجربیات و مهارت‌های مربوط به مدیریت و بازاریابی را نیز می‌تواند با خود به همراه داشته باشد که ممکن است اهمیت آن برای کشور پذیرای سرمایه‌گذاری مهم‌تر از ورود سرمایه صرف باشد. در سرمایه‌گذاری مستقیم، کشور و یا شرکت سرمایه‌گذار مسئولیت امورمالی شرکت تولیدی و یا تجاری را در کشور سرمایه‌پذیر به عهده دارد و اداره و کنترل شرکت جزو وظایف شرکت سرمایه‌گذار به‌شمار می‌آید. شرکت سرمایه‌گذار خارجی ممکن است سرمایه مورد نظر را خود راساً تأمین کند (سرمایه‌گذار مستقل) یا فعالیت‌های اقتصادی خود را در قالب سرمایه‌گذاری مشترک انجام دهد. سرمایه‌گذار مستقل خارجی از نظر حقوقی، همان شرکت‌های فرعی با مالکیت صددرصد خارجی هستند. شرکت‌های فرعی به‌طور معمول دارای تابعیت کشور میزبان بوده و از قوانین تجاری کشور میزبان تبعیت می‌کنند، ولی تمامی و با دست‌کم، اکثریت سهام سرمایه آنها متعلق به شرکت خارجی است.

منافع سرمایه گذاری مشترک

در سرمایه‌گذاری از نوع مشترک هزینه‌های سرمایه‌گذاری و منافع حاصله از آن به تناسب، بین سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی تقسیم می‌شود. امروزه بیشتر کشورهای درحال توسعه، این نوع سرمایه‌گذاری خارجی را به‌دلیل منافع که بر آن مترتب است، بر سایر اشکال سرمایه‌گذاری خارجی ترجیح می‌دهند. مزایای عمده مترتب براین سرمایه‌گذاری را به این شرح می‌توان برشمرد:

– امکان ادغام سرمایه‌گذاری خارجی، در نظام اقتصادی – اجتماعی کشور میزبان فراهم می‌شود و زمینه تولید صنعتی مدون به‌وجود می‌آید و به سرمایه‌گذار داخلی امکان می‌دهد تا علاوه بر سرمایه، از تخصص شرکت سرمایه‌گذار در فعالیت‌های صنعتی و تکنولوژی نیز بهره‌مند شود.

– سرمایه‌گذار محلی می‌تواند از مدیریت کارای شرکت مشترک بهره‌مند شود و تجربه لازم را به دست آورد.

– امکان سرمایه‌گذاری مجدد، از سود حاصله شرکت در کشور میزبان فراهم است.

– مهم‌تر از همه آنکه سرمایه‌گذار خارجی در سود و زیان سرمایه‌گذاری مشترک سهیم است، و تنها وقتی که بنگاه مورد سرمایه‌گذاری به بازده مثبت و سودآوری رسیده باشد، برداشت از سوی سرمایه‌گذار خارجی امکان‌پذیر است و اگر دچار زیان شود، به سرمایه‌گذار خارجی سپرداختی صورت نمی‌گیرد. به این دلیل فشار مالی این گونه سرمایه‌گذاری‌ها برای کشورهای در حال توسعه به مراتب کمتر از اخذ وام و اعتبار است که در هر صورت، دریافت‌کننده مسئول بازپرداخت اصل و بهره آن است.

بی‌تردید انگیزه اصلی هر سرمایه‌گذار خارجی، تحصیل حداکثر سود است. اما هدف‌های دیگری نیز با خود به همراه دارد که از جمله می‌توان این موارد را نام برد:

۱. حصول اطمینان از تداوم تأمین مواد اولیه.
۲. بهره‌گیری از نیروی کار و احتمالاً مواد معدنی و سایر مواد اولیه ارزان‌قیمت.
کشورهایی که دارای نیروی کار ارزانی هستند، معمولاً به صورت پایگاهی برای صادرات شرکت‌های چندملیتی درمی‌آیند.
۳. اقدام به فعالیت‌هایی نظیر بانکداری و بیمه‌گری که در عین سودآوری، شرکت‌های خودی با کشور موطن را حمایت کنند.
۴. کمبود فرصت‌های سرمایه‌گذاری و وجود رقابت شدید در موطن اصلی و یا بالا بودن نرخ مالیات‌ها.

طی سال‌های پس از جنگ دوم به علت دخالت پاره‌ای از عوامل سرمایه‌گذار خارجی در امور داخلی کشورهای میزبان، و افزایش احصاسات ملی‌گرایی و آرمان‌گرایی در کشورهای رهاشده از استعمار سیاسی، نظر چندان مثبتی نسبت به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی وجود نداشت و اصولاً

تمایل این کشورها به اقتصاد متمرکز و کنترل شده بود؛ اما از اوایل دهه ۱۹۷۰ و تحت تأثیر کمبود منابع مالی در سطح جهان و پیشرفت‌های سریع تکنولوژیکی، کشورهای در حال توسعه، سیاست‌های جذب سرمایه‌گذاری خارجی انعطاف‌پذیرتری را در پیش گرفتند و فقط قبول سرمایه‌گذاری در بعضی از بخش‌ها که از حساسیتی خاص برخوردار است، محدود شد.

بعد از سال‌های دهه ۷۰ و به ویژه طی چندسال اخیر، بیشتر کشورهای در حال توسعه، ضمن کاستن از شروط و محدودیت‌ها، به طور مستقیم و غیرمستقیم انگیزه‌های لازم را برای جلب سرمایه‌گذاری خارجی ایجاد می‌کنند و حتی نوعی رقابت بین کشورها در اعطای امتیازات برقرار شده است. از جمله انگیزه‌ها می‌توان از این موارد نام برد:

– معافیت مالیاتی در مورد ماشین‌آلات و تولیدات شرکت‌های سرمایه‌گذار خارجی؛
– معافیت از حقوق گمرکی در مورد واردات مورد نیاز شرکت سرمایه‌گذار خارجی؛

– اعطای یارانه در امر آموزش نیروی کار محلی؛

– اعطای تسهیلات زیربنایی و خدمات عمومی ارزان‌تر نظیر آب و برق؛

– ایجاد مناطق آزاد برای سرمایه‌گذاری؛

– تضمین بازگشت سود و اصل سرمایه و جلوگیری از مصادره و ملی‌کردن.

نظرات موافقان سرمایه گذاری خارجی

درباره آثار سرمایه‌گذاری خارجی در اقتصاد کشورها نظرات متفاوتی ارائه می‌شود. بررسی این نظرات نشان می‌دهد که اختلاف، بیشتر به برداشت‌های کاملاً متفاوتی مربوط است که هر یک از کشورها برای مفهوم توسعه قائل هستند. در این که سرمایه‌گذاری خارجی در بعضی از

رقابت برای جذب سرمایه خارجی در کشورهای توسعه‌یافته صنعتی به مراتب بیشتر از کشورهای در حال توسعه است

سرمایه‌گذاری خارجی صرفاً یک سرمایه‌گذاری نیست بلکه انتقال تکنولوژی، تجربیات و مهارت‌های مربوط به مدیریت و بازاریابی را باخودبه همراه دارد

تجربه تحولات اقتصادی قرون ۱۹ و ۲۰ بر مفیدبودن استفاده از سرمایه‌گذاری خارجی مهر تأیید می‌زند

پارامترهای اقتصادی کلان مانند تولید ناخالص ملی، حجم سرمایه‌گذاری، میزان پس‌انداز، نرخ رشد، تراز پرداخت‌ها، حجم بازرگانی خارجی و نرخ ارز اثر می‌گذارد، چندان مخالفتی نیست. اختلاف در چگونگی این تأثیر و میزان زیان‌ها و هزینه‌های متقابل آن است. موافقان سرمایه‌گذاری خارجی بر پرکردن فاصله‌ها تأکید دارند و سرمایه‌گذاری خارجی را راهی برای از میان برداشتن تفاوت بین مقادیر موجود و مقادیر لازم برای رسیدن به هدف‌ها و نیازهای توسعه ملی می‌دانند. به باور این عده، سرمایه‌گذاری خارجی بر کمیت‌هایی مانند پس‌انداز، ذخایر ارزی، دریافتی‌های دولت، تحصیل مهارت‌ها و دانش فنی، تأمین بازار برای صادرات و ... اثری مثبت دارد.

در مورد تأمین ارز، این عقیده وجود دارد که سرمایه‌گذاری خارجی نه تنها در کوتاه مدت کسری حساب جاری‌تر از پرداخت‌ها را کاهش خواهد داد، بلکه در بلندمدت در صورتی که نتیجه سرمایه‌گذاری‌ها به تولید و صادرات کالا بینجامد می‌تواند کسری را از میان بردارد. در سرمایه‌گذاری گرفته می‌شود، کشورهای در حال توسعه از مالیاتی که از سرمایه‌گذاری خارجی و تولید حاصل از آن دریافت می‌دارن، می‌توانند فاصله میان درآمد‌های مالیاتی مورد نیاز برای برنامه‌های عمرانی و درآمد‌های مالیاتی را که عملاً حاصل می‌شود تا حد زیادی بپوشانند و بر سطح اشتغال بیفزایند.

و بالاخره باید به فاصله مربوط به مدیریت، تکنولوژی، مهارت و تصدی امور بازرگانی اشاره کرد، زیرا سرمایه‌گذاری خارجی صرفاً در حد سرمایه‌گذاری مالی متوقف نمی‌شود، بلکه با خود مجموعه‌ای از عناصر و عوامل را همراه دارد که خصوصاً از نظر کشورهای در حال توسعه یا وجود ندارد و یا اندک است و در نتیجه طرفداران سرمایه‌گذاری خارجی اعتقاد دارند که سرمایه‌گذار خارجی با پر کردن این گرنه فاصله‌ها می‌تواند تحولی بزرگ را در راه توسعه اقتصاد کشور در حال توسعه ایجاد کند. برنامه‌های آموزشی و یادگیری از طریق انجام کار، با سرمایه‌گذار خارجی نباید دست‌کم گرفته شود. در کنار این موضوع مدیران کشورهای در حال توسعه به کمک این سرمایه‌گذاری‌ها، رفتار با بازارها، بانک‌ها و منابع تأمین مالی خارجی را می‌آموزند. سرمایه‌گذاری خارجی با خود تکنولوژی تولید و ماشین‌آلات و تجهیزات مدرن را به ارمغان می‌آورد که این امر، در صورت هم‌پیشاری کشور میزبان، به انتقال تکنولوژی و مهارت و دانش فنی می‌انجامد.

مخالفان سرمایه گذاری خارجی چه می‌گویند

علیه سرمایه‌گذاری خارجی نیز دلایل زیادی ذکر می‌شود. مخالفان می‌گویند سرمایه‌گذار خارجی با وجود تأمین سرمایه در بلندمدت، با ایجاد حالت انحصاری و ممانعت از رقابت، عملاً موجب کاهش پس‌انداز و سرمایه‌گذاری در کشور در حال توسعه می‌شود، زیرا بخش اعظم سود حاصل از سرمایه‌گذاری‌های خارجی به جای سرمایه‌گذاری مجدد، از کشور خارج می‌شود. به علاوه درآمد این سرمایه‌گذاری‌ها عاید گروه‌هایی می‌شود که میل به پس‌انداز کمتری دارند و بنابراین سرمایه‌گذاری‌های خارجی به جای افزایش سرمایه‌گذاری موجب نقصان آن می‌شوند و با افزایش تقاضا، به افزایش قیمت‌ها کمک می‌کنند.

مخالفان بهبود وضع ارزی را موقتی می‌دانند و معتقدند که این وضعیت در درازمدت حالت معکوس به خود گرفته و کسری حساب جاری و سرمایه‌ای تراز پرداخت‌ها را به دنبال دارد، زیرا حساب جاری به علت ورود کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای، تحت فشار قرار می‌گیرد و با بازگرداندن اقلامی مانند سود، حق‌الامتياز، دستمزد و مدیریت، حساب سرمایه وخیم‌تر می‌شود. به علاوه به دلیل انواع معافیت‌هایی که سرمایه‌گذاران خارجی به دست می‌آورند، جریان اضافه مالیات‌های پرداختی را می‌کنند و عملاً فعالیت‌های آنها منجر به کاهش درآمد عمومی دولت می‌شود و نه افزایش آن.

دلیل دیگر مخالفان با سرمایه‌گذاری خارجی دوقطبی شدن اقتصاد است. بدین معنی که این سرمایه‌گذاری‌ها باعث می‌شود تعداد محدودی از

شاغلان در بخش‌های مدرن اقتصاد مشغول شده و از میزان دریافتی نسبتاً خوبی نیز برخوردار شوند و در نتیجه اختلاف میان دریافتی آنان با سایر شاغلان شدت می‌یابد. منابع محدود کشور در اثر سرمایه‌گذاری خارجی از احتیاجات اساسی به سمت تولید محصولات لوکس و مدرن که تنها، نیاز گروهی خاص را برطرف می‌کند منحرف می‌شود، به ویژه آنکه گرایش این سرمایه‌گذاری‌ها، به سوی مناطق شهری است و از این نظر فاصله شهری و روستایی را افزایش می‌دهد.

بالاخره سرمایه‌گذاری خارجی الگوی مصرف را تغییر می‌دهد و جامعه را به سوی مصارفی سوق می‌دهد که ریشه در تولید درونی ندارند، ضمن آنکه تکنولوژی به کار رفته نیز از نوع تکنولوژی سرمایه‌طلب است و برای اشتغال در کشورهای در حال توسعه که مشکل اصلی این کشورهاست، اهمیت قائل نمی‌شود.

نتیجه آنکه طرفداران سرمایه‌گذاری‌های خارجی این سرمایه‌گذاری‌ها را از آن سبب که به پرکردن فاصله‌ها و رفع کمبود پارامترهای مختلف مانند پس‌انداز، ارز، درآمد مالیاتی، مهارت، جذب تکنولوژی، مدیریت، افزایش صادرات و ... می‌انجامد مفید می‌دانند و معتقدند نواید این سرمایه‌گذاری‌ها بسیار افزون‌تر از عوایدی است که نصب سرمایه‌گذاران می‌شود، اما مخالفان اغلب این آرزوها را تحقق یافته نمی‌دانند، بلکه عقیده دارند که نتیجه بلند مدت این سرمایه‌گذاری‌ها تشدید همان مشکلاتی است که به فرض برای رفع آنها سرمایه‌گذاری خارجی به‌کار گرفته می‌شود. اثرات سرمایه‌گذاری دو قطبی شدن اقتصاد، تغییر الگوی مصرف، ایجاد تکنولوژی نامناسب، نفوذ سیاسی و ممانعت از رشد سرمایه‌گذاری‌ها به زیان واحدهای اقتصادی محلی است. در نظر مخالفان، به آثار سیاسی و فرهنگی، بیش از واقعیات و نیازهای اقتصادی و علمی و تکنولوژی و بازار صادرات اهمیت داده می‌شود و به تحولات اقتصاد جهانی و اثر شتاب‌دهنده سرمایه‌گذاری در رشد اقتصادی که خود در دراز مدت موجب جلوگیری از نفوذ سیاسی و فرهنگی کشور میزبان سرمایه و افزایش قدرت حضور وی در جهان خواهد شد، توجه نمی‌شود.

جدول، ورود سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را به‌صورت تراکمی برای ۲۰ کشور عمده طی سال‌های ۹۵ – ۱۹۸۵ ارائه می‌دهد. در این جدول، ستون ۲ ورود سرمایه تراکمی به ترتیب حجم سرمایه‌گذاری، ستون ۳ میزان ورود سرمایه سرانه و ستون چهارم اولویت کشورها برحسب ورود سرمایه سرانه را نشان می‌دهد. ارقام جدول گویاست که ردیف کشورها برحسب درآمد سرانه باردیف تراکمی سرمایه‌گذاری همخوانی ندارد و بیشترین جابه‌جایی مربوط به چین است. چین از نظر حجم جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ردیف چهارم و از نظر جذب سرمایه سرانه در ردیف بیستم قرار دارد که جمعیت زیاد چین دلیل مهم این جابه‌جایی است. کاهش بعدی در جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مربوط به ایالات متحده است. این کشور از نظر حجم جذب سرمایه‌گذاری خارجی در رتبه اول جهان قرار دارد و حدود ۴/۲ برابر کشور بعدی که انگلستان باشد سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جذب کرده است ولی از نظر سرانه در ردیف سیزدهم قرار دارد. در مقابل بعضی از کشورها، به ویژه کشورهای کوچک از نظر جذب سرمایه سرانه خارجی در ردیف‌های بالا قرار دارند. برای مثال دانمارک، سوئیس، هنگ‌کنگ و سنگاپور با بیش از ۱۰ فاصله از دیگران قرار می‌گیرند. سنگاپور، بلژیک و لوکزامبورگ، هلند، سوئد و سوئیس از نظر جذب سرمایه سرانه در ردیف‌های اول تا پنجم جای دارند. بررسی جدول، مبین آن است که در ۲۰ کشور فهرست‌شده آن، کشورهای در حال توسعه‌ای وجود دارند که امنیت لازم برای سرمایه‌گذاری خارجی را فراهم کرده و حضور در بازار جهانی و استراتژی توسعه صادرات را الگوری توسعه خویش قرار داده‌اند. در ضمن این کشورها در زمره کشورهای هستند که طی دو دهه اخیر از رشد بالای اقتصادی برخوردار بوده‌اند، پذیرش سرمایه خارجی از جمله دلایل عمده این رشد بوده است. چین، مکزیک، تایلند، آرژانتین و برزیل نمونه بارز این کشورها هستند.

تراکم سرمایه واردهشده به ۲۰کشور عمده طی سال‌های ۹۵ - ۱۹۸۵				
ردیف	نام کشور	سرمایه وارده (میلیارد دلار)	سرمایه وارده سرانه (دلار)	رتبه سرانه
۱	۲	۳	۴	
۱	ایالات متحده	۴۷۷/۵	۱۸۲۰	(۱۳)
۲	انگلستان	۱۹۹/۶	۳۴/۱۰	(۷)
۳	فرانسه	۱۳۸/۰	۲۳۸۰	(۱۰)
۴	چین	۱۳۰/۲	۱۱۰	(۲۰)
۵	اسپانیا	۹۰/۹	۲۳۲۰	(۱۱)
۶	بلژیک - لوکزامبورگ	۷۷/۴	۶۹۰۰	(۲)
۷	هلند	۶۸/۱	۴۴۱۰	(۳)
۸	استرالیا	۶۲/۶	۳۴۷۰	(۶)
۹	کانادا	۶۰/۹	۲۰۶۰	(۱۲)
۱۰	مکزیک	۴۴/۱	۴۷۰	(۱۷)
۱۱	سنگاپور	۴۰/۸	۱۳۶۵۰	(۱)
۱۲	سوئد	۳۷/۷	۴۲۷۰	(۴)
۱۳	ایتالیا	۳۴/۳	۶۳۰	(۱۶)
۱۴	مالزی	۳۰/۷	۱۵۲۰	(۱۴)
۱۵	آلمان	۲۵/۹	۲۲۰	(۱۸)
۱۶	سوئیس	۲۵/۲	۳۵۸۰	(۵)
۱۷	آرژانتین	۲۳/۵	۶۸۰	(۱۵)
۱۸	برزیل	۲۰/۳	۱۳۰	(۱۹)
۱۹	هنگ‌کنگ	۱۷/۹	۲۸۹۰	(۹)
۲۰	دانمارک	۱۵/۷	۳۰۰۰	(۸)

مأخذ: بانک اطلاعاتی آنگاد برای سرمایه‌گذاری مستقیم و ارقام جمعیت سازمان ملل در سال ۱۹۹۶ برای محاسبه سرانه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی.

مطلب حائز اهمیت در ارقام جدول آن است که رقابت برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی در کشورهای توسعه یافته صنعتی به مراتب بیش از کشورهای در حال توسعه است. وجود امنیت، سهولت ورود و خروج سرمایه، قوانین و مقررات ساده و تسهیل‌کننده، ثبات نسبی ارزش پول ملی و قابلیت تبدیل آسان پول ملی به ارز از انگیزه‌های اصلی ورود سرمایه به این کشورهاست. در بین کشورهای در حال توسعه آن کشورهایی قادر به جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی شده‌اند که طی دو دهه اخیر کوشش برآن داشته‌اند که انگیزه‌های مذكور را در نظر گیرند و برای سرمایه‌گذاری خارجی فضای لازم را فراهم کنند. اهمیت ورود سرمایه‌گذاری خارجی برای کشورهای در حال توسعه به خاطر کمبود پس‌انداز داخلی و شتاب بخشیدن به توسعه اقتصادی و حضور در صحنه اقتصاد به شدت متحول جهانی به مراتب بیشتر از کشورهای توسعه یافته است و به همین دلیل است که دیده می‌شود کشورهایی طی دودهه اخیر موفقیت اقتصادی به دست آورده‌اند که توانسته‌اند از سرمایه‌های خارجی بهره‌گیرند. بهره‌گیری از سرمایه‌گذاری خارجی موجب ورود مدیریت، تکنولوژی و ارز و نیز صدور کالا و افزایش اشتغال در این کشورها شده و بر کارایی اقتصاد این کشورها کمک شایانی کرده است.

مصرف طولانی کورتون باعث پوکی استخوان می شود

گروه سیاسی - هنگامی که محمد یزدی رئیس قوه قضائیه چندی پیش به صراحت در خطبه‌های نماز جمعه تهران اعلام کرد که از دیدگاه وی، توسعه سیاسی در رده چهارم و پنجم مسائل کشور قرارداد و اولویت نخست با مسائل اقتصادی است، برخی از تحلیلگران در خوشبینانه‌ترین ارزیابی‌ها از چرایی دیرپا سخن گفتند که توسعه اقتصادی را بر توسعه سیاسی مقدم می‌داند.

اما در مقابل گروهی از ناظران سیاسی، طرح و برجسته‌سازی مشکلات اقتصادی کشور را توسط جناح محافظه‌کار نشانی از دنبال کردن یک استراتژی مشخص برای ایجاد انستاد در مسیر توسعه سیاسی کشور قلمداد می‌کنند. این گروه، اقتصاد بسیار کشور را که خاتمی تمام و کمال آن را به میراث برده است، پاشنه آشلی برای دولت وی می‌دانند، از این رو تحلیل خود را بر این اساس استوار می‌سازند که در صورت تشدید فشارهای اقتصادی به‌ویژه آشکار شدن تأثیرات نامطلوب کاهش درآمد‌های نفتی، حامیان خاتمی اندک‌اندک از سیاست‌ها و اساسا کارآیی دولت وی مأیوس شوند و به این ترتیب در میان طرفداران میلیونی وی شکاف ایجاد شود.

هرچند در دوم خرداد ۷۶ مردم شعار اصلاحات سیاسی خاتمی را باور کردند اما قطعاً این انتخاب را نباید به‌معنای نازل کردن اهمیت وضعیت معیشتی آنان تلقی کرد. از

جوانان قم: ما تفریح نداریم

گروه فرهنگی، اجتماعی - بسیاری از جوانان قم می‌گویند: «در برنامه‌ریزی‌های استانی جایگاهی ندارند و فراموش شده هستند. بی‌توجهی به نیازها و مشکلات آنان سبب شده است که هر روز بر سردرگمی و نابسامانی آنان افزوده شود».

جوانان از نحوه عملکرد سازمان‌های فرهنگی استان انتقاد می‌کنند و از مسئولان اجرایی استان می‌خواهند که خواسته‌ها و نیازهای آنان مورد توجه اصولی قرار گیرند.

جوانان و دانش‌آموزان قمی، برنامه‌های تدارک دیده شده سازمان‌ها و نهادهای در ایام تعطیلات تابستانی را جذاب نمی‌دانند و از کلیشه‌ای و تکراری بودن آن گلایه دارند.

دست‌اندرکاران و کارشناسان امور اجتماعی و فرهنگی، عدم هماهنگی اصولی بین دستگاه‌های مربوطه استان را علت کم‌توجهی به مسئله جوانان می‌دانند. به گفته آنان، این امر سبب شده تا امکانات فرهنگی و اجتماعی مناسب برای این قشر فراهم نشود. به اعتقاد این افراد، هماهنگی در اجرای برنامه‌های موردنیاز جوانان در بین سازمان‌های مربوطه پیش از هرچیز ضروری به‌نظر می‌رسد. کارشناسان می‌گویند: «این ناهماهنگی‌ها موجب شده تا روند آسیب‌پذیری‌های اجتماعی در میان جوانان قم بیش از پیش جدی باشد».

آگهی فروش کامپیوترهای گیلای سری دوم

با تشکر از استقبال گسترده شما در نمایشگاه بین‌المللی کامپیوتر شرکت گیلای کامپیوتر عضو شورای عالی انفورماتیک و دارای مجوز تولید کامپیوتر از وزارت صنایع، سری دوم کامپیوترهای پیشرفته گیلای را به شرایط زیر اقدام به فروش می‌نماید:

مدل	تفاتی	قیمت	تعداد
MODEL MOTHERBOARD GRAPHIC CPU RAM HARD FDD KEYBOARD MOUSE MONITOR CASE	:GLS-I :PENTIUM ASUS SP97V :4MB INTEGRATED SIS :INTEL PENTIUM 233 MHZ MMX :32 MB PANASONIC JAPAN EDO :3.2 GB QUANTON FIREBALL JAPAN :1.44 MB TEAC :104 KEY/WIN95 PK 076 -TABA :4200 dpi 3B+PAD PM76 -TABA :15" FST LR/ASIMPRII DIGITAL :MINITOWER/IITM6	۲۳۵۰/۰۰۰/-	۵۴۰/۰۰۰/-
MODEL CDROM SOUND SPEAKER FAX/MODEM	:GLS-II :24" FULL PANEL ACER :16 BIT STEREO OPT-933 :EXTERNAL STEREO 80 WATT GENIUS :14400 bps INT WITH VOICE/USROBOTICS	۴۶۰/۰۰۰/-	۷۱۰/۰۰۰/-
MODEL CDROM SOUND SPEAKER FAX/MODEM	:GLS-III :32" CREATIVE WITH REMOTE CTRL :VIBRA 16 STEREO CREATIVE :EXTERNAL STEREO IBM-JBL 250W :33600 bps INT WITH VOICE/HKROBOTICS	۴۷۰/۰۰۰/-	۷۱۰/۰۰۰/-

آدرس: خیابان ولیک - پاساژ نکت - طبقه چهارم جنوبی - واحد ۲۲ تلفن: ۸۷۷۲۴۸۸-۹

قابل توجه علاقمندان تحصیل در خارج از کشور
کانادا، ایسلند، مسکو، اکراین، سن پترزبورگ
مشاوره برای اقامت در کانادا و ایسلند
تهران - ص. پ. ۳۳۹ - ۱۶۵۳۵
شرکت علوم پویان گیتی
تلفن: ۸۸۶۲۹۱۶
۸۸۵۶۸۶۱

در گفت‌وگو با جامعه بیان شد

دیدگاه کارشناسان درباره اخلاق مخالفان خاتمی برای ورود سرمایه‌های خارجی

این‌دو برخی از کارشناسان از لزوم توسعه همزمان در حوزه‌های سیاسی و اقتصادی سخن می‌گویند. گروه سیاسی در این زمینه گفت‌وگوهایی را با چند تن از کارشناسان سیاسی و اقتصادی ترتیب داده است که از نظراتان می‌گذرد:

عزت‌الله سحابی: شرایط سخت اقتصادی موجود، نقطه قوت‌های دولت خاتمی را تحت‌الشعاع قرار خواهد داد
عزت‌الله سحابی مدیرمسئول ماهنامه «ایران فردا» و مشاور سابق سازمان برنامه و بودجه به خبرنگار ما گفت: «من شخصا به تقدم توسعه سیاسی بر توسعه اقتصادی قایل و معتقد هستم، چرا که توسعه اقتصادی به معنای عمیق و واقعی و برای ایجاد تحرکی با ارزش در کل جامعه، جز به حضور گسترده مردم و اعتماد و اعتقاد آنان به دولت، ممکن نیست».

سحابی افزود: «اگر توسعه سیاسی نباشد، قدرت سیاسی و برنامه‌هایش دایم در معرض تلاطم و هجوم جناح‌های مقابل و مخالف است، همچنانکه دیدیم برای دولت آقای هاشمی رفسنجانی هم، مجلس به تصویب قوانین متفاوت یا تغییر لایح پیشنهادی دولت، مشکلات و موانعی را ایجاد می‌کرد».

وی تأکید کرد: «وقتی توسعه سیاسی نباشد، نه مردم اعتماد دارند که فعال شوند و نه دولت، دستش باز است تا کارها و برنامه‌های اقتصادی را پیش برد».

سحابی با تأکید بر نقش و اهمیت توسعه اقتصادی، تصریح کرد: «توسعه سیاسی و توسعه اقتصادی باید با هم پیش بروند، چرا که برای مردم، معاش و سیر کردن شکم قبل از اندیشه اهمیت دارد و بدون پشتیبانی مردم، برنامه‌های توسعه سیاسی پیش نخواهد رفت».

سحابی معتقد است که دولت در شرایط سخت اقتصادی موجود که تنزل فاحش قیمت نفت، حدود ۷-۸ میلیارد دلار از درآمد‌های دولت کاسته است، باید به اشتغال و کارزایی توجه کند و از بیکار شدن جامعه ممانعت کند. وی خودداری دولت از کارهای پرهزینه و صرفه‌جویی و کاستن از حقوق‌های کلان در سطح مدیران را از جمله اقدامات مفید دولت در شرایط موجود دانست.

سحابی اظهار داشت: «آقای خاتمی نمی‌تواند رضایت مردم را بدون رسیدن به حوزه‌های معاش آن‌ها، دائماً داشته باشد». وی افزود: «مطمئناً شرایط سخت اقتصادی موجود، فشار زیادی را بر دولت خاتمی وارد خواهد کرد و نقطه قوت‌های آن را تحت‌الشعاع قرار خواهد داد. اگر دولت نتواند مسئله معاش مردم را تأمین کند، به‌تدریج حمایت‌های شدید از او سلب خواهد شد و پشتیبانی پرهیزان مردم دیگر حامی برنامه‌های توسعه سیاسی خاتمی نخواهد بود».

دکتر عزیزاده: اگر دولت را مشغول فعالیت‌های غیرمتعارف سازیم، جامعه به راحتی مشکلات اقتصادی را پشت سر می‌گذارد
دکتر غلامرضا عزیزاده کارشناس اقتصاد سیاسی نیز در این مورد گفت: «اصولاً یکی از ابزارهایی که دولت‌ها در دست دارند مکانیزم‌های اقتصادی و مالی است و زمانی که در پیش‌بینی‌های درآمدی و بودجه دولت اشکالاتی ایجاد شود، بر برنامه‌های پیش‌بینی شده، سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌ها چه در سطح خرد و چه در سطح کلان تأثیر می‌گذارد».

وی افزود: «طبیعی است مسائلی که دولت با آن مواجه است و آثار و نتایجی بر روند توسعه و اصولاً در سطح خرد بر زندگی و معیشت افراد دارد، به‌ویژه اینکه در چنین شرایطی سازوکارهایی که می‌تواند حلال مشکلات دولت باشد بطور کامل در دست او نیست».

عزیزاده با اشاره به اینکه اصولاً زمانی می‌توان با مسائل اقتصادی برخورد کرد که دولت به‌طور جامع و همه‌جانبه سازوکارهایی برای رفع

مشکلات بکارگیرد، اظهار داشت: «از آنجایی که بسیاری از این سازوکارها خارج از حیطه اقتدار دولت عمل می‌کنند لذا حل مسأله تا حدودی با مشکل مواجه است».

این کارشناس اقتصادی، اظهار داشت: «آنچه در حال حاضر و در مورد مسائل اقتصادی در جامعه ما مطرح است و می‌تواند به حل مفقودی مشکل کمک کند همکاری و همکاری سایر قوای موجود در کشور است که می‌تواند با همدلی دولت لاقال انرژی آن را در مسیر اصلی تلف نکند».

عزیزاده مسئله تورم، اشتغال و حل پاره‌ای از نابسامانی‌هایی را که در بخش اقتصاد وجود دارد دارای راهکارهایی عملی دانست و گفت: «اینها راهکارها دولت را در برنامه‌های پیش‌بینی شده، موفقی می‌کند از جمله این عوامل می‌توان به طراحی سیاست‌های توزیع، تولید و جلب مشارکت‌های مردمی توسط بخش تعاون اشاره کرد».

وی اظهار داشت: «شواهدی در مورد توفیق تعاون‌ها در دسترس است، بویژه این شواهد در کشورهای اسکاندیناوی نشان می‌دهد که تعاونی‌ها به‌عنوان راه واسط همواره توانسته‌اند مسائل اقتصادی جامعه را حل کنند».

این کارشناس اقتصادی سپس به نتیجه‌گیری پرداخت و گفت: «جامعه ما به‌راحتی توانایی پشت‌سرگذاشتن مسائل اقتصادی را دارد و چنانچه دولت را مشغول فعالیت‌های غیرمتعارف نسازیم به‌طور حتم به موفقیت دست پیدا خواهد کرد و این حدس و گمان نیست بلکه یک واقعیت علمی است».

روژاقی: توجه مردم به شعار توسعه سیاسی خاتمی به‌دنبال تأثیرات اقتصادی بوده است
ابراهیم روژاقی کارشناس اقتصادی، درباره ریشه‌های بحرانی‌های اقتصادی در کشور گفت: «در حال حاضر عدم موفقیت کارخانه‌ها در فروش تولیدات خود و رکود در این زمینه، افزایش نقدینگی و در نهایت شکست‌های ساختار اقتصادی، طبیعتاً تأثیرات ویرانگری را بر جامعه خواهد داشت و مردم را تحت فشار قرار خواهد داد».

وی افزود: «به‌نظر من اگر آقای خاتمی در زمینه تأثیر این مشکلات در ساختار اقتصادی کشور صحبتی نمی‌کند به این دلیل است که ایشان هنوز تحت تأثیر نگاه سرمایه‌داری قرار دارند و این بحران‌ها را از این زاویه تشریح می‌کنند».

وی توسل به تشکیل‌های تعاونی را که مردم در آن سهیم هستند محورهای مناسب برای تخفیف بحرانی‌های اقتصادی کنونی دانست.

این کارشناسی امور اقتصادی همچنین در مورد اشکال تأثیر این بحران‌ها در توسعه سیاسی کشور گفت: «در حال حاضر افزایش میزان بیکاری، کمی دستمزد و حقوق، کمبود مسکن مناسب بحران‌هایی را به وجود آورده که اگر چه مربوط به دوران پرتلاطم پیش از دولت سیدمحمد خاتمی است ولی ظهور و نمود آن در دوران کنونی بیشتر و ملموس‌تر است».

وی افزود: «به‌نظر من در دوران جنگ مردم دارای امید

بیشتری نسبت به بهتر شدن وضعیت اقتصادی در آینده بودند ولی در حال حاضر در شرایطی به‌سر می‌بریم که جامعه به دو دسته صاحبان سرمایه و اکثریت مردم تقسیم شده‌اند و در چنین شرایطی مردم دچار یأس و ناامیدی خواهند شد».

این اقتصاددان گفت: «مسئله اگر مردم در هفتمین دوره انتخابات ریاست جمهوری به عامل سیاسی توجه کردند و به‌دنبال مواضع آقای خاتمی در زمینه توسعه سیاسی هستند، به‌طور حتم از تأثیرات اقتصادی ناشی می‌شده است».

روژاقی افزود: «وقتی کشور از لحاظ شرایط اقتصادی دچار بحران می‌شود و در این شرایط دولت به سئوالات و توقعات مردم در این زمینه پاسخ ندهد مردم نیز در این زمینه واکنش‌هایی را نشان خواهند داد که از نظر آنها نتیجه‌بخش نباشد».

وی در خاتمه افزود: «توسل به خشونت، اعتراض کردن چه در محیط‌های کار و چه به‌شکل میتینگ‌های سیاسی می‌تواند کشور را دچار یک بحران سیاسی کند که واکنش متقابل در برابر آن به‌شکل سرکوب یا شیوه‌های دیگر تأثیر منفی کالری را بر توسعه سیاسی وارد خواهد کرد».

باوند: جناح‌های مخالف با ایجاد مشکل در راه دولت خاتمی مانع از جلب سرمایه‌های خارجی به ایران می‌شوند
دکتر داوود باوند استاد علوم سیاسی نیز در گفت‌وگویی با خبرنگار ما امنیت و سلامت اجتماع را در تأمین رفاه عمومی جامعه دانست و گفت: میان نیازها و توقعات مردم و توانایی‌های دولت رابطه مستقیمی وجود دارد، یعنی اگر توانایی دولت بیش از توقعات و نیازهای مردم باشد دولت کاملاً موفق و مسلط است، حال اگر میان توانایی دولت و توقعات روزمره مردم موازنه منصفانه‌ای وجود داشته باشد بازهم آن دولت، دولتی مقتدر و توانا بوده که البته درخور انتقاد معمول می‌باشد.

وی افزود: ولی اگر توانایی دولت کمتر از توقعات، خواسته‌ها و درخواست‌های روزافزون جامعه باشد آن دولت، دولتی است که با بحران محیط‌زیست درفول

آتش‌سوزی در جنگل‌های کرخه به محیط‌زیست آسیب جدی رساند

گروه فرهنگی، اجتماعی - آتش‌سوزی در جنگل‌های حاشیه کرخه، به زندگی جانوری و محیط‌زیست منطقه آسیب جدی رسانده است.

به گزارش ایرنا، سعید گماری، رئیس اداره محیط‌زیست شهرستان دزفول با اعلام این مطلب در مورد آتش‌سوزی هفته گذشته در سطح ۱۰۰ هکتار از جنگل‌های غرب کرخه که محل زیست پرندگان مهاجر و حیران‌اتی نظیر گوزن زرد ایرانی است، گفت: «این آتش‌سوزی مجدد آتش‌سوزی جلوگیری شده».

اداره کل محیط‌زیست استان خوزستان علت بروز آتش‌سوزی در جنگل‌های حاشیه رودخانه کرخه را گرمای شدید و سهل‌انگاری افراد بی‌مسئولیت دانست.

استان‌های گلستان و مازندران و شمال خراسان نیمه ابری در پاره‌ای نقاط ابری با احتمال رگبار پراکنده و وزش باد است. استان‌های کرمان، سیستان و بلوچستان، هرمزگان و جنوب خراسان صاف تا نیمه‌ابری در پاره‌ای نقاط همراه با وزش باد و گرد و خاک که در حاشیه دریای عمان و شرق خلیج فارس با غبار یا مه رقیق صبحگاهی، استان‌های نارس، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد صاف تا نیمه‌ابری و استان‌های اصفهان، مرکزی خوزستان صاف تا نیمه‌ابری پیش‌بینی می‌شود.

اهواز با ۴۶ درجه بالای صفر

یادداشت

هشتاد روز با ... جامعه

مهدی رستگار

امروز که در حال نوشتن این مطلب هستم، خوزستان و مرکز این ایالت یعنی اهواز در آتش محرومیت و گرما می‌سوزد. سواد شهر را که از دور می‌بینی هم آفتاب کلافه‌ات می‌کند و کارون که باز هم در حال خشک شدن است و غمزه‌کنان به پیش می‌روند، سرود العلفش می‌خواند. می‌خواهم از روزهایی که با جامعه بودم، بنویسم. البته ابراهیم نبوی در صدور با جامعه هر چه دلش خواست نوشت، الا صدور با جامعه را و ما هم که هشتاد روز با جامعه بودیم، چون بیست و چند شماره آن ناپاب شده بود و نمی‌دانیم و ندانستیم که در آن شماره‌ها چه گفتند و چه نوشتند و چه کردند، به عنوان فردی از افراد «جامعه» بر خود لازم و واجب دیدم، بنویسم که در ایام با جامعه بودن بر ما چه گذشته است.

جوانی بیست و چند ساله بعد از دیدن تیتراژ «انتخاب جامعه لغو شد» بی‌توجه به اطراف و آدم‌ها - باور کنید - محکم زد توی سرش و گفت، واویلا! و همین‌طوری رو کرد به من و گفت: یعنی این آخرین شماره است؟ لبخندی زدم و گفتم: آری چنین بود برادر! شماره سوم و چهارم جامعه را که دیدم به اهل منزل گفتم: دوام نمی‌آورد. ترتیبش را می‌دهند ... به تنی چند از دوستان و دوست‌نمایان هم گفتم ... و گفتم که سرعت حرکتش زیاد است ... و در دست‌انداها و چاله چوله‌ها با مشکل روبه‌رو می‌شود. از پرونده قلمی سردبیر جامعه هم بی‌خبر نبودم ... چه در کیهان و چه در کیهان و دلم می‌خواست که در تهران بودم و به آقا شاه‌الله می‌گفتم که ای ساربان! هسته را ...

باری به هر جهت! شد آنچه نباید بشود و باز هم امیدواریم که نشود ...

راستش را بخواهید سن و سالی از ما گذشته است یا ما بر سن و سال گذشته‌ایم و دستکم از ماجرای ملی شدن نفت ایران در زمان حکومت دکتر مصدق به این سوی را در پرونده و بایگانی ذهن‌مان ثبت و ضبط کرده‌ایم ... قبل از آن را هم برای‌مان تعریف کرده‌اند یا در کتاب‌ها خوانده‌ایم ...

از دوران دیستان هم که شروع کنیم، باز هم به ماجراهای بسیار می‌رسیم. در دوران دیستان هم، یا معلم‌های توده‌ای داشتیم یا مصدقی و یا شاهی، در همان سال‌ها ما را هم وادار کردند به شعارنویسی روی دیوارها ... شایانه و با فانوس و ما هم طوطی‌وار می‌نوشتیم و فرار می‌کردیم و بعد هم تک می‌خوردیم. به تدریج فهمیدیم همه این دردسرها برای رسیدن به آزادی است. همین سی و چند سال پیش بود که «حسام‌الدین امامی» در دبیرستان حکمت شیراز به ما زبان انگلیسی درس می‌داد و ما در محضرش همه چیز آموختیم حتی سیاسی‌نویسی را! در دو سه دوره کوتاه، روزنامه‌های آزاد و آزادنویس را به واقع دیدیم ... چه قیامتی بود هنگامی که قوام‌السلطنه به نخست‌وزیری رسید و گفت: کشتی‌بان را سیاست‌گر دیگر آمد ...

چه کردند این روزنامه‌ها ... و با دم آمد شعری را که به تقلید از ناصرخسرو قبادیانی در یکی از «همین روزنامه‌های عصر آزادی کوتاه مدت، به چاپ رسیده بود و مطلع آن چنین بود:

روزی خر پیری ز رغلزار به پاخاست
بهر طلب ملک، دم و یال بیاراست
گفتا که منم شیر و قوام است میرا نام

و به راستی که عصر طلایی چه کوتاه مدت بود ... و بعد هم ... یکی ... توقیف و تعطیل شدند و رفتند پی کارشان. یکی از مدیران همین روزنامه‌ها که با ما نسبت فامیلی داشت چند سالی در زندان فلک الاثلاک بود و بعد که آزادش کردند، شده بود یک آدم رشع‌های. بوشهری بود روزنامه‌ای داشت به نام «خاصه ملت». خدا رحمتش کند ...

من و امثال من سال‌ها است که دربه‌در به دنبال سیب آزادی گشته‌ایم ...

باری به هر جهت! در روزهای «جامعه‌خوانی» هر لحظه واهمه داشتیم که مسأله‌ای رخ دهد. می‌دانید چرا؟ انتقاد شنیدن به شهامت بیش از انتقاد کردن نیاز دارد و متأسفانه سازمان‌ها و مسئولان در برابر کوچک‌ترین انتقاد به شدت آسیب‌پذیرند و به این توهم دچارند که امام‌زادانند ... که اگر چنین است باید یا تمامی روزنامه‌ها و مجله‌ها بساطشان را جمع کنند ... یا فقط از بقال‌ها و ناو‌ها و اگر هم نشد از فوبالیست‌ها انتقاد کنند!!

می‌گویی فلان نماینده مجلس از وضع‌وحال حوزه انتخابی خود بی‌خبر است می‌گویند: مجلس را تضعیف می‌کنید؟ می‌گویی: رای فلان قاضی درست نبوده است ... می‌گویند: قوه قضائیه را تضعیف می‌کنید؟

می‌گویی وضع امنیت مطلوب نیست ... زدی فراوان است ... قتل و جنایت زیاد شده است ... می‌گویند: نیروهای انتظامی را تضعیف می‌کنید؟ و «جامعه» راهی باز کرد به سوی رسیدن به یک روزنامه غیرکلیشه‌ای آزاد زیر سایه حکومت اسلامی که اسلام عین آزادی است. فریاد مردم برای آزادی بود و رسیدن به سیب شیرین آزادی ... و روزنامه‌های آزاد - قانونی می‌توانند راهنمای آنان به سوی باغ سیب باشند.

در این صدو پنجمین روز جامعه که من هشتاد روزش را دیدم القای حرکت و زندگی از تفکرات غالب این روزنامه بوده است یعنی آنچه که همه ما به آن سخت نیازمندیم.

وقتی که روزنامه‌ها به صورت «بسته» منتشر شوند، مردم به رادیوهای بیگانه روی می‌آورند ... و جامعه چنین نبود.

و اما ... پایان ماجرا ... در این صدوچند شماره‌ای که جامعه در دسترس بوده است، بی‌گمان خیلی‌ها - از دلسوزان و دلشان تپیده و غصه خورده‌اند و آه کشیده‌اند که مبادا در باغ آزادی و آزادگی دوباره قفل شود، دوباره شاهی سیب سرخ آزادی از آن دورها، سرک بکشند ... و ما نیز چون همان جوان بیست‌وچندساله و چون همه جنوبی‌ها (هنگام مصیبت) بگوییم: واویلا ...

شرکت کنترونیک

فوق دیپلم الکترونیک استخدام می‌نماید

خیابان ولی عصر - نبش جام جم

سازمان گسترش، طبقه دوم

ندرخشیدند. فوتبال امروز اینقدر ناامیدکننده است که وقتی بازیکنی کمی از خود قابلیت نشان می‌دهد به عنوان پدیده مطرح می‌شود در حالیکه اصلاً چنین شایستگی را ندارد.

کرافت که پیش از این تیم بارسلونا را رهبری می‌کرد گفت: «فوتبال دهه ۹۰ هیچ اعجوبه‌ای ندارد».

دهه ۹۰

اعجوبه‌ای ندارد

AFP - لندن - یوهان کرافت، ستاره فوتبال هلند در دهه ۷۰، از وضعیت فوتبال جهان انتقاد کرد. او گفت: «با توجه به رنجهای نجومی که بازیکنان از باشگاه‌ها می‌گیرند، هیچکدامشان در این جام

صدای روماریو هم در آمد

AFP - ریو - روماریو بازماندهٔ برزیلی جام ۹۸ از بازی ضعیف تیمش در مقابل فرانسه انتقاد کرد و گفت که تیم برزیل جا داشت که به جای گل ۶ از فرانسه دریافت می‌کرد!

روماريو که به دلیل آسیب‌دیدگی استخوان ران از حضور در ترکیب این تیم بازماند، در مدت برگزاری جام، دیدارهای این مسابقه‌ها را برای شبکه تلویزیونی «گلوبو» برزیل گزارش می‌کرد. او در مورد وضعیت تیم برزیل در این مسابقه‌ها گفت: «تیم برزیل بدترین بازی خود را در دیدار پایانی به نمایش گذاشت و فرانسه

که قهرمان جهان شد واقعاً شایستگی‌اش را داشت». او هیچ اشاره‌ای به کسالت «رونالدو» که گفته می‌شد دچار تشنج شده بود، نکرد اما گفت که در محل مسابقه نبوده است تا دربارهٔ راست و غلط این موضوع اظهار نظر کند.

روماريو حرکت فربکارانه مسئولان تیم برزیل را که ساعتی پیش از شروع دیدار پایانی نام «ادموندو» را در ترکیب تیم اعلام کردند و آخرین لحظه رونالدو را در میان بازیکنان اصلی قرار دادند، غیراخلاقی توصیف کرد.

امه ژاکه، شوالیه لژیون دو نور فرانسه

به پیشنهاد خانم ماری «ژوژ-بونه» وزیر ورزش فرانسه از سوی رئیس‌جمهور این کشور «ژاک شیراک» به ژاکه اعطا می‌شود.

جالب اینکه پیش از آغاز جام‌جهانی چنین پیشنهادی به دولت این کشور ارائه شده بود.

«امه ژاکه» مردی که در جام ۹۸ نظر فرانسوی‌ها را جلب کرد و حالا او را به یک قهرمان افسانه‌ای مجسم می‌کنند تا یک دیکتاتور؛ عنوان افتخاری «لژیون دونور» فرانسه را که بالاترین نشان لیاقت در این کشور است، دریافت کرد. عنوان شوالیه «لژیون دو نور»

تیگانا تکذیب کرد

مربی تیم ملی اعلام کرده است. AFP - موناکو - ژان تیگانا، مربی تیم موناکو در یک گفت‌وگوی مطبوعاتی قبول مربی‌گری تیم ملی را رد کرد.

او گفت: «بعد از پایان قرارداد دو سه سالی از فوتبال کناره‌گیری می‌کنم تا به خانواده‌ام ب‌رسم. از طرفی، هرگز مرا به عنوان مربی تیم ملی انتخاب نمی‌کنند. به نظر من، روگر لمه که از دستیاران ژاکه در تیم ملی بود شانس بیشتری برای انتخاب شدن دارد».

این در حالی است که به دنبال کناره‌گیری ژاکه، سیمونه، رئیس فدراسیون فوتبال این کشور پایان هفته جاری از آخرین مهلت معرفی

نمایندگان کشتی خوزستان در رقابت‌های قهرمانی ایران

گروه ورزشی - آزادکاران نوجوان خوزستان برای حضور در رقابت‌های قهرمانی ایران انتخاب شدند.

نفرهای انتخابی را این عده تشکیل می‌دهند:

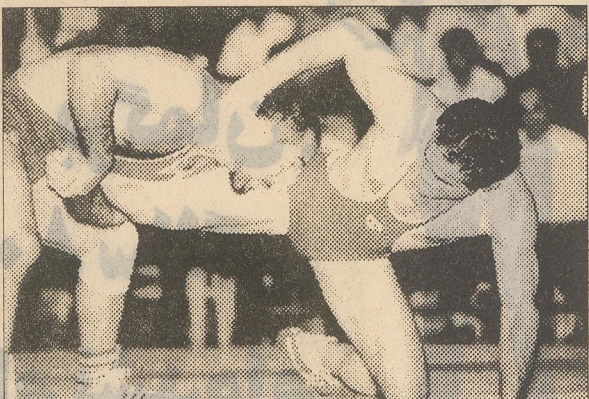
۴۲ کیلو: رضا عوض‌زاده، ۴۵ کیلو: مصطفی حسنی، ۴۸ کیلو:

گروه ورزشی - آزادکاران نوجوان خوزستان برای حضور در رقابت‌های قهرمانی ایران انتخاب شدند.

نفرهای انتخابی را این عده تشکیل می‌دهند:

۴۲ کیلو: رضا عوض‌زاده، ۴۵ کیلو: مصطفی حسنی، ۴۸ کیلو:

کشتی‌گیران ایران در راه جام حسن نیت آمریکا

اکبرنژاد در جدال با قنبری برای پوشیدن پیراهن تیم ملی. عکس در جریان رقابت‌های انتخابی کشتی آزاد در سالن هفتم تیر گرفته شده است. عکس: عباس کوثری

گروه ورزشی - ایران با پنج کشتی‌گیر در رقابت‌های کشتی جام حسن نیت آمریکا شرکت می‌کند. آزادکاران ایران که از ابتدا، حضورشان در این بازیها در پرده‌ای از ابهام بود، نمایندگان را در وزنهای ۵۴، ۵۸، ۶۳، ۹۷ و ۱۳۰ کیلو به آمریکا اعزام می‌کنند.

رقابت‌های کشتی آزاد good game از دوم مرداد به مدت دو روز در نیویورک برگزار می‌شود و در آن کشتی‌گیرانی از آمریکا، ایران، روسیه و ترکیه با هم سرشاخ می‌شوند.

کاروان اعزامی ایران در این رقابتها را بهنام طیبی در ۵۴ کیلو،

محمد طلایی در ۵۸ کیلو، مهدی کاوه در ۶۳ کیلو، عباس جدیدی یا کارگر در ۹۷ کیلو و رسول خادم در ۱۳۰ کیلو تشکیل می‌دهند. این تیم را محسن کاوه از کنار تشک رهبری خواهد کرد.

پایان پیکار دختران کاراته‌کا در سنجند

گروه ورزشی - هشتمین دوره رقابت‌های کاراته قهرمانی دختران ایران با معرفی نفرهای برتر به پایان رسید.

در این پیکارها ۲۵۰ کاراته‌کا از استان‌های تهران، اصفهان، همدان، ایلام، گلستان، کرمانشاه، سیستان و بلوچستان، خراسان، خوزستان، گیلان، آذربایجان شرقی، مرکزی، سمنان، فارس و کردستان حضور داشتند و در رشته‌های کاتا و کومیته با هم مبارزه کردند.

نتایج کامل این پیکارها به این شرح است:

کاتای انفرادی

● زیر ۹ سال (کمربند قهوه‌ای) ۱- تهران ۲- کرمانشاه ۳- اصفهان. ● کمربند قهوه‌ای و مشکی: ۱- کرمانشاه ۲- اصفهان ۳- تهران. ● ۹ تا ۱۳ سال (کمربند زیرقهوه‌ای) ۱- تهران ۲- اصفهان ۳- کرمانشاه. ● کمربند قهوه‌ای و مشکی: ۱- کردستان ۲- کرمانشاه ۳- اصفهان.

گروه ورزشی - ورزشکاران کرچی با ۳۵ مدال طلا، قهرمانان سومین جشنواره ورزشی شهرهای تابع تهران شدند. کرچی‌ها در این پیکارها ۱۲۶ امتیاز در مجموع به دست آوردند و شمار مدال‌هایشان به ۳۵ مدال طلا، ۲۰ نقره و ۱۷ برنز رسید و عنوان تیم برتر این رقابت‌ها را از آن خود کردند.

بعد از این تیم، شیرمان با ۲۱ طلا، ۱۲ نقره و ۱۳ برنز و ۹۸ امتیاز عنوان نایب قهرمانی را به دست آورد و کاروان شهری با ۱۲ طلا، ۱۵ نقره و ۱۹ برنز و کسب ۸۵ امتیاز به خانه برگشت. این رقابت‌ها در ۱۲ رشته والیبال، بسکتبال، هندبال، کاراته، تکواندو، بدمینتون، تنیس روی میز، آژماگی جسمانی، دو و میدانی، ژیمناستیک، شنا و شطرنج برگزار شد.

آیا رونالدو دچار بیماری تشنج است؟

ایرنا - مسئولان باشگاه ایتالیایی «اینترمیلان» به‌شدت نگران وضعیت جسمانی ستاره تیم خود، «رونالدو» هستند.

این بازیکن روز گذشته اعلام کرده بود که قبل از بازی فینال جام جهانی دچار تشنج شده است. پزشک باشگاه «اینترمیلان» به‌شدت مشغول معاینه و آزمایش بر روی قلب و مغز «رونالدو» است.

انقلاب در داوری فوتبال

AFP - «ژوزف بلاتر» ایجاد اصلاحات سریع در قوانین داوری در فوتبال را در دستور کارهای «فیفا» قرار داد.

رئیس فدراسیون جهانی فوتبال بازنگاری و ایجاد تحول در داوری فوتبال را ضروری دانست؛ چه در حد یک جهش و چه در حد یک انقلاب!

تنها بودن داور و مسئولیت سنگین او از جمله موارد مورد بررسی «فیفا» است. حتی طرح استفاده از دو داور برای یک بازی در دستور کار «فیفا» قرار دارد.

به تشخیص «فیفا» دیگر استفاده از یک داور کافی نیست. حتی «بلاتر» استفاده از ویدئو برای مرور تصمیمات داور بلافاصله پس از اتفاق را لازم دانست.

این قوانین برای استفاده در جام جهانی ۲۰۰۲ مورد بررسی قرار دارد.

گی‌وارش در کنار شیر

مهاجم تیم ملی فرانسه از فصل آینده در تیم «نیوکاسل» انگلیس بازی می‌کند. «گی‌وارش» با قراردادی که اخیراً با باشگاه «نیوکاسل» منعقد کرده است، در خط حمله این تیم بازی خواهد کرد. همبازی او در این تیم، کاپیتان معروف تیم ملی انگلستان یعنی «آلن شیرر» است.

مرد سبز مودر لیورپول

«تاریوس» بازیکن شاخص تیم ملی نیجریه با تیم «لیورپول» به توافق رسید. این بازیکن علاوه بر بازی خوب، به دلیل دیگری شهرت بسیار دارد: به دلیل موهای سبزرنگ و عجیبش!

او در حال حاضر عضو باشگاه «اینترمیلان» است. او بعد از ارائه بازیهای خوب به همراه تیم نیجریه در جام جهانی، به تیم «لیورپول» پیوست.

ساکی انتخاب می‌کند

«آرگوس ساکی» مربی موفق ایتالیایی، کار خود را با تیم «آتلنتیکو مادرید» آغاز کرده است.

او در اولین قدم دست به تغییر و تحول در ترکیب این تیم اسپانیایی زده است.

بعد از قرار دادن تعدادی از بازیکنان کم‌کار در لیست فروش باشگاه، «ساکی» به عنوان اولین خرید روی «ولادیمیر یگوئویچ» بازیکن تیم ملی یوگسلاو نظر دارد و با وی وارد مذاکره شده است.

۶ شهر کره جنوبی جام جهانی ۲۰۰۲ در تسخیر

کیبود - شش شهر در کره جنوبی به عنوان شهرهای میزبان جام جهانی ۲۰۰۲ انتخاب شدند.

پیش از این قرار بود بازیها در ۱۰ شهر انجام شود اما مقامات کره جنوبی بحران اقتصادی را عامل این تصمیم اعلام کرده‌اند. آنها می‌گویند با توجه به اینکه میزبان دیگر این رقابت‌ها ژاپن ده شهر را به این مسابقه اختصاص داده، این کاهش منطقی به نظر می‌رسد.

ستاره برزیلی رونالدو در کنار دکتر لیدرو تولید و با خبرنگاران در جلوی هتل لیسگنی در خارج از پاریس صحبت می‌کنند. این عکس بعد از باخت ۳ بر صفر برزیل در فینال گرفته شده است. عکس: سرگیو مورایس - رویتر

مشکل او قبل از بازی فینال، لحظه‌ای و ناشی از استرس بوده است.

خبر عجیب در دنیای ورزش

مربی والیبال سر از فوتبال در آورد

جولیو ولاسکو، مردی که ایتالیا را بر بام والیبال جهان نشاند هوای فوتبال در سر دارد.

در روزهایی که جهان در تب فوتبال می‌سوخت، یک خبر عجیب دنیای والیبال را تحت تأثیر قرار داد.

«جولیو ولاسکو» مردی که طی هفت سال مربیگری عنوانهای متعدد قهرمانی جهان را برای والیبال ایتالیا به ارمغان آورده بود، در پایان قراردادش با فدراسیون والیبال ایتالیا سر از دنیای فوتبال درآورد و در ازای دریافت یک میلیون دلار برای یک سال مدیریت تیم فوتبال لازیوی رم را بر عهده گرفت تا شایستگی‌های ذاتی خویش را در این عرصه به رخ همه بکشد.

ولاسکو آرژانتینی‌الصل، هم اینکه از اعضای برجسته و مدرسان عالیمرتبه کمیته مربیان فدراسیون بین‌المللی والیبال است.

قهرمانی استان گلستان

گروه ورزشی - در رقابت‌های والیبال جوانان منطقه دو کشور تیم استان تازه تأسیس گلستان به مقام قهرمانی رسید و مازندران دوم شد، اما در مسابقه‌های منطقه اصفهان، دو تیم تهران و اصفهان بازی پایانی خود را به دلیل شرکت جمعی از ورزشکاران در آزمون سراسری و ... برگزار نکردند!

پیروزی و از سرگیری تمرینات گروه ورزشی - تیم والیبال پیروزی منحل نمی‌شود این خبر به دنبال ملاقات مربی این تیم با مهندس محلوجی صاحب امتیاز باشگاه پیروزی در اختیار ما قرار گرفت.

صادقی مربی تیم پیروزی گفت: با توصیه مهندس محلوجی تمرین‌هایمان را به زودی شروع می‌کنیم و با شروع حرکت دوباره علاوه بر بازیکنان قدیمی، «منصور محسنی» کاپیتان پیشین تیم ملی جوانان را در جمع سرخپوشان خواهیم داشت.

رأی کمیته انضباطی در مورد حسن روشن

کمیته انضباطی فدراسیون فوتبال در پی شکایت حسن روشن سرمربی تیم ماشین‌سازی تبریز مبنی بر عدم پرداخت مبالغی بابت حقوق در ماههای گذشته از سوی این باشگاه تصمیماتی را اتخاذ کرد. ۱ - با توجه به مفاد آیین‌نامه نقل و انتقال، باشگاه ماشین‌سازی مکلف است کلیه طلبهای حسن روشن را تا تاریخ ۷۷/۴/۳۱ پرداخت و رسید آن را به فدراسیون فوتبال تسلیم کند.

۲ - با توجه به اتمام قرارداد حسن روشن با باشگاه آزاد شناخته می‌شود و وی می‌تواند به عقد قرارداد با هر باشگاهی که تمایل داشته باشد اقدام کند.

باشگاه جدید نیز که با نامبرده قرارداد منعقد خواهد کرد موظف است به میزان ۲۰ درصد حقوق و مزایایی که بازیکن مذکور طبق قرارداد آخرین سال از باشگاه کشاورز دریافت کرده است در وجه باشگاه سابق پرداخت کند.

باشگاه ماشین‌سازی درباره تصفیه مالی با روشن مدارکی در اختیار دارد، ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ برای رسیدگی به کمیته حل

ریورپلات آرژانتین؛ در صدر جدول بهترین‌ها

فدراسیون بین‌المللی تاریخ و آمار اسامی ۱۰ تیم فوتبال باشگاهی برتر جهان را اعلام کرد که تیم «ریورپلات» آرژانتین در صدر این جدول قرار دارد.

به گزارش خبرگزاری آلمان از دوسلدورف، تیم لاتزیو ایتالیا بر جای دوم قرار دارد و «ریودوژانیرو» برزیل در جای سوم

اسامی ۱۰ تیم باشگاهی برتر جهان به شرح زیر است:

۱- ریورپلات - شهر بوئنوس آیرس / آرژانتین / ۳۶۷/۵ مشترک با ۲۵۶ امتیاز

۹- بارسوینیا دورتموند / آلمان / ۲۴۴ امتیاز

۲- لاتزیو شهر رم / ایتالیا / ۲۴۲ امتیاز

۳- واسکو دگاما ریودوژانیرو / برزیل / ۳۰۲ امتیاز

۴- اینتر میلان / ایتالیا / ۲۸۴ امتیاز

۵- اسپارتاک مسکو / روسیه / ۲۷۲/۵ امتیاز

۶- یوونتوس شهر تورین / ایتالیا / ۲۷۴ امتیاز

۷- بارسوینا / اسپانیا / ۲۶۹ امتیاز

۸- بایرن مونیخ از آلمان و رئال مادرید از اسپانیا به طور مشترک با ۲۵۶ امتیاز

۹- بارسوینیا دورتموند / آلمان / ۲۴۴ امتیاز

دانش

● راز سخن گفتن انسان ها

در کانال های نخاعی

گروه دانش - دبیرینه شناسان معتقدند انسان های اولیه (Hominid) شامل هموارگاستر (Homo Ergaster) که حدود ۱/۶ میلیون سال پیش در آفریقا می زیستند، برای برقراری ارتباط سخن نمی گفتند.

به گزارش مجله نیوساینست، آن مک لارنون از محققین انستیتو روهامپتون، در کنفرانسی در لندن گفت: «کانال نخاعی ستون مهره های سینه ای بقایای فسیلی هموارگاسترها باریک بوده است. این در حالی

است که کانال نخاعی در انسان های ۱۰۰ هزار سال پیش که تصور می شد سخن می گفتند، به وضوح پهن تر است.»

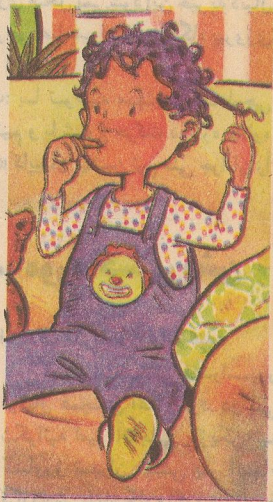
او اعتقاد دارد کنترل تنفس برای تنظیم صدا، برای سخن گفتن ضروری است. این هماهنگی توسط طناب جانبی نخاع انجام می شود و بدن با ایجاد فضای اضافی در ستون فقرات سینه ای خود را با این پدیده سازگار کرده است. انسان بدون وجود چنین ستون فقراتی نمی تواند به درستی و کامل سخن بگوید. در صورتی که انسان های اولیه فقط قادر بودند صداهای کوتاه و آهسته از حنجره خارج کنند. به نظر می رسد تاکنون برای یافتن منشأ سخن گفتن، این ویژگی کاملاً از نظر دور مانده است. با توجه به این که فسیل ستون فقرات بسیار نایاب است، مک لارنون امیدوار است در آینده تاریخ دقیق سخن گفتن بشر روشن شود.

● با کودکی که موهایش را می کند چه باید کرد؟

گروه دانش - اگر کودک شما هم موهایش را می کند، این حرکت را اصلاً شوخی فرض نکنید. شاید زمینه هایی بسیار جدی برای انجام این عمل وجود داشته باشد. به نوشته مجله پرنیتینگ عادت بد کنند مو توسط کودکان به دو شکل بروز می کند. اگر کودک شما کمتر از پنج سال سن دارد و وقتی انگشت خود را می مکد، با دست دیگرش موهایش را می کند، با ترک مکیدن انگشت معمولاً کشیدن مو هم قطع می شود.

اما نوع دوم کشیدن مو جدی تر است و معمولاً در بچه های بزرگ تر پیش می آید. این حرکت در این سن «تریکو تیلومانیا» نامیده می شود. این تمایل غیرقابل کنترل در کودکان می تواند تبدیل به مشکلی مزمن شود حتی ممکن است در بعضی موارد موجب ایجاد منطقه ای بدون مو در سر کودک شود.

برای جلوگیری از این عمل کودک، نباید او را تنبیه کرد. کوتاه کردن مو هم معمولاً بی فایده است. پوشاندن دستکش به دستهای کودک هم معمولاً روش موفق

بسیار ترک عادت نیست. مسفیدترین راه برای حل این مشکل در کودکان زیر پنج سال، تلاش برای ترک مکیدن انگشت است و برای کودکان بزرگتر مشاوره با پزشک اطفال ضروری است. زیرا ممکن است این عادت همراه با یک بیماری زمینه ای مثل افسردگی وجود داشته باشد.

● راه اندازی اولین تلسکوپ نوترینو در کانادا

گروه دانش - پیشرفته ترین رصدخانه مجهز به تلسکوپ نوترینو با حضور بیش از ۲۰۰ دانشمند برجسته جهان در کانادا راه اندازی شد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، این رصدخانه به تأسیسات آب سنگین که از لوازم کار آن محسوب می شود، مجهز است. آب سنگین برای آشکار کردن ذرات ریز که قادر به عبور از هر نوع ماده ای هستند، ضروری است.

دانشمندان و مقامات کانادا اظهار امیدواری کرده اند که با افتتاح این رصدخانه پیشرفته، بتوانند گام مهمی در زمینه تحقیقات فضایی بردارند. آنها معتقدند به وسیله این رصدخانه می توان برای یکی از سؤال های اساسی در زمینه فیزیک ذرات پاسخی پیدا کرد.

اساسی ترین پرسش در فیزیک ذرات بنیادی این است که «چرا ما نمی توانیم ردیابی از ۹۰ درصد جرم موجود در جهان بیابیم». به عبارت دیگر بر اساس محاسبات و فرضیه های موجود، معلوم نیست ۹۰ درصد جرم جهان کجاست؟

دانشمندان امیدوارند با راه اندازی این رصدخانه پاسخی برای این سؤال بیابند که آیا جهان روزی به شکل اولیه خود یعنی به قبل از وقوع بیگ بنگ یا انفجار بزرگ باز خواهد گشت؟

خواندنی های علمی

UP - پژوهشگران دانشگاه جان هاپکینز در نشتس سالیانه انجمن عصب شناسی آمریکا اعلام کردند، دو ناهیه را در مغز شناسایی کرده اند که به پردازش اصوات در موقع خواب می پردازد. یک ناحیه در جلوی مغز قادر است مشخص کند که آیا یک صدا نمایانگر بروز یک مشکل است و وقتی فردی در میان سر و صدا و شلوغی به خواب می رود او را از خواب بیدار می کند.

AP - پژوهشگران دریافته اند که افراد چاق که تقریباً ۳۵ درصد اضافه وزن دارند سه برابر بیشتر در معرض ابتلا به آسم قرار دارند. در حال حاضر چاقی و آسم در کشورهای پیشرفته رو به افزایش است و در آمریکا از سال ۱۹۸۲ تا ۱۹۹۴ میزان ابتلا به آسم ۶۱ درصد افزایش یافته است. اضافه وزن ممکن است به راه های تنفسی فشار وارد و آنها را کوچک تر کند.

دیلی تلگراف - دانشمندان موفق به ساخت موادی شده اند که در دمای متعارف در برابر عبور جریان برق از خود مقاومت منفی بروز می دهند. پدیده مقاومت منفی می تواند انقلاب تازه ای در صنایع الکترونیک به وجود آورد و به ساخت دستگاه هایی منجر شود که میزان مصرف انرژی در آنها بسیار اندک است.

گروه ادب و هنر - بین الملل - من همانند هنرپیشه هایی شده ام که در طول عمرشان، پنجاه بار یا سینما خدا حافظی می کنند.

همزمان با هشتاد سالگی اینکمار برگمان، کارگردان مشهور سوئدی، شب گذشته در یک برنامه ۹۰ دقیقه ای که از تلویزیون سوئد پخش شد در مورد تمام اتفاقات، فعالیت ها و خاطرات در زندگی خصوصی و هنری ۸۰ ساله خود را بیان کرد.

برگمان در این برنامه که به صورت مناظره برگزار می شد گفت: علی رغم دهه سال تجربه در هنر ترس من، ریشه در دوران جوانی من دارد. برای نخستین بار این ترس خود را در فیلم «مهر هفتم» به تصویر کشیدم. اوج بیان ترس درونی نگران این بوده ام که روزی برسد که نتوانم، به کارهای نمایشی ام، جان ببخشم.

او با اشاره به موفقیت های دوران فعالیتش افزود: شهرت جهانی نیز نتوانسته است در رهایی من از این نگرانی کمک کند، چیزی که واقعاً از آن وحشت دارم، از دست دادن توانایی ام در معنابخشی به آثارم است.

بسیاری از منتقدان سینمایی و حتی جامعه شناسان، برگمان را مسئول مالیخولیایی جلوه دادن سوئدی ها در دنیا می دانند. چرا که موضوع هایی چون مرگ، تنهایی، یأس

نمایش دزد در آمریکا کودکان روسیه پس از استالین چه کردند؟

گروه ادب و هنر - بین الملل - فیلم روسی «دزد» به کارگردانی «پاول چوخاری» از روز جمعه به روی پرده سینماهای آمریکا می رود.

همزمان با نمایش فیلم های کودک پسند هالیوودی مانند «دکتر دولیتل»، «مزلان» موج جدید ساخت فیلم های کودک محور، در میان کارگردانان آمریکایی و اروپایی به صورت فزاینده ای، گسترش یافته است.

ستون ۱۲

انتشار شاهکار

تاریخ منظوم ایران با نام «شاهکار» منتشر می شود. سیدرحیم معینی کرمانشاهی شاعر و ترانه سرا در جدیدترین اثر هنری خود اقدام به تهیه تاریخ منظوم ایران - از سقوط ساسانیان تا عصر حاضر - تحت عنوان «شاهکار» کرده است. معینی کرمانشاهی تا به امروز ۵۳ هزار بیت این مجموعه را تا انتهای حمله افغان ها سروده است. این مجموعه در ۱۰ جلد منتشر می شود و جلد اول آن که مربوط به مرحله سقوط ساسانیان تا برآمدن ساسانیان است، برای چاپ آماده شده است.

مدیران جدید خانه سینما

هیأت مدیره و بازرس جدید خانه سینما انتخاب شدند. به دنبال تشکیل مجمع عمومی خانه سینما، بداله صمدی، امیر اثباتی، بهرام دهقانی، تورج منصوری، کامییز روشن روان به عنوان اعضای هیأت مدیره خانه سینما انتخاب شدند. جمشید مشایخی و مهدی سجادهچی، اعضای علی البدل هیأت مدیره شدند و محمد زکریا و علی معلم به ترتیب سمت های بازرس و بازرس علی البدل را اشغال کردند.

مانیل میزبان فرهنگ ایران

کتاب های ایرانی در دانشگاه فیلیپین به نمایش گذاشته می شود. در نمایشگاه کتاب دانشگاه فیلیپین، ۱۵۰۰ عنوان کتاب به زبان های انگلیسی، فارسی و عربی و موضوع های گوناگون علمی و آموزشی شرکت کرده است. در غرض ایران، مجموعه ای از تازه ترین آثار هنری فرشچیان در کنار نواها و CD های موسیقی سنتی ایران در معرض دید بازدیدکنندگان قرار می گیرد. نمایشگاه تا ۲۷ تیرماه ادامه دارد.

جشن تولد

استاد سینمای سوئد

برگمان: در ۸۰ سالگی تمام نشده ام

به روی پرده سینماها می رود. کارگردان ۸۰ ساله سوئدی در این باره گفت: ترس من، ریشه در دوران جوانی من دارد. برای نخستین بار این ترس خود را در فیلم «مهر هفتم» به تصویر کشیدم. اوج بیان ترس درونی من در صحنه ای است که در صحنه شطرنج، مهره اسب برای اینکه بیشتر زنده بماند تلاش می کند.

برگمان در این برنامه، به صورت غیرمنتظره در مورد کارهای روزانه اش و اینکه چگونه نقش را به نوشتن و تماشا کردن فیلم در من در صحنه ای است که در صحنه شطرنج، مهره اسب برای اینکه بیشتر زنده بماند تلاش می کند. برگمان در این برنامه، به صورت غیرمنتظره در مورد کارهای روزانه اش و اینکه چگونه نقش را به نوشتن و تماشا کردن فیلم در من در صحنه ای است که در صحنه شطرنج، مهره اسب برای اینکه بیشتر زنده بماند تلاش می کند.

میشا فیلپ چوک (سانیا) در نمایشی از «دزد»

داستان فیلم به زمان استالینسم در روسیه بازمی گردد. زمانی که دستورات استالین تنها حکم مجاز و جاری در سرزمین روسیه بود. زندگی پسرکی شش ساله در دوران انقلاب بلشویکی روسیه را به تصویر کشانده است، از علامت مهم این موج فزاینده است. «پاول چوخاری» نویسنده و کارگردان فیلم «دزد» در مورد داستان فیلم به نشریه نیویورک تایمز می گوید:

معرکه

در کوی

دانشگاه

پاریس

نمایش «معرکه در کوی دانشگاه» در پاریس به روی صحنه رفت. معینی صمدی مدیر اجرایی مؤسسه هنری برگزارکننده این نمایش با اعلام این خبر افزود:

سازمان آگهی ها ۸۷۷۷۲۷۷ ۸۷۷۹۱۲۵

نمایشنامه «معرکه در کوی دانشگاه» در پاریس به روی صحنه رفت. معینی صمدی مدیر اجرایی مؤسسه هنری برگزارکننده این نمایش با اعلام این خبر افزود: نمایش را سیاوش تهمورث، صدراالدین حجازی، سهیلا رضوی، شهره سلطانی و محمد خاتمی تشکیل داده اند. این نمایش با دف، تمپک و تار محمد تبریزی همراهی شد. مؤسسه هنری برگزارکننده نمایش، یکی از مؤسسات غیردولتی ایرانی است که در داخل و خارج کشور به فعالیت های هنری مختلف می پردازد.

هنر در شهر

سینما در هفته

روی پرده

● آژانس شیشه ای - کارگردان: ابراهیم حاتمی کیا / بازیگران: پرویز پرستویی، حبیب رضایی، حبیب دهقان نسب، بیتا پاداران. نمایش در گروه یک سینمایی و سینماهای آزاد: بهمن ۱، رنگین کمان، قدس، سایه، جمهوری، البرز، آستارا، عصرجدید، فرهنگ، صحر، کانون، کارون، اروپا، آسمان آبی، شیرین. داستان فیلم: حاج کاظم، بسیجی جبهه دهنده ای که اینک مسافرکشی می کند برای درمان آربی جزئی سابق خود، عباس، که حالا در مشهد کشاورزی می کند، قصد دارد مقدمات سفر او به خارج از کشور را فراهم کند اما در آخرین لحظه با مشکل روبه رو می شود و ناچار در یک آژانس هواپیمایی دست به گروگان گیری می زند.

درباره فیلم: بالاخره، جنجال های مطبوعاتی، تبلیغات مستقیم یا غیرمستقیم، موضع گیری های گروهی و حساسیت های سیاسی مؤثر شدند تا «آژانس شیشه ای» همان گونه که پیش بینی می شد، داغ ترین افتتاحیه امسال را با ۹۶ میلیون و ۷۵۰ هزار ریال فروش در سه روز نخست، رقم بزند. فیلم حاتمی کیا در هفته اول نمایش با رسیدن به رقم ۲۳۰ میلیون ریال، نیمی از تماشاگران صدرنشین این فصل، «شاهرگ» را (با ۳۱ روز نمایش و البته بلیت ارزانتری که جریمه درجه «ب» محسوب می شود) به دست آورد. با توجه به آن که فروش روز شنبه فیلم، نزدیک به پنجاه درصد، بالاتر از فروش روز اول (چهارشنبه ۱۷ تیرماه) بوده است، به نظر می رسد که اقبال عمومی نسبت به آخرین ساخته این فیلمساز سینمای جنگ، روبه افزایش است. از قرار تماشاگرانی که با چشمان گریان از سالن خارج می شوند و دائماً شعارهای سیاسی (اما دراماتیزه شده) را در ذهن تکرار می کنند، نه تنها از فضای تلخ و خشن فیلم (که بیشتر در محیط محدود یک آژانس شکل می گیرد) آزرده نیستند، بلکه توهین های حاج کاظم را نیز معطوف به خود نمی دانند. شاید هم تماشاگران ما بار دیگر از منتقدانمان پیشی گرفته اند و به راحتی می توانند مواضع سیاسی را از ارزش های سینمایی تفکیک کنند.

فروش و خنده در آژانس عکس: میترا محاسنی ● مرد آفتابی - کارگردان: همایون اسعدیان / بازیگران: اکبر عبدی، حمید جبلی، فاطمه معتمدآریا.

درباره فیلم: دومین فیلم همایون اسعدیان، پیش از آنکه در سال ۱۳۷۲ توقیف شود، در اصفهان به نمایش درآمده بود و با فروش قابل توجهی روبه رو نشد.

اکنون با سه سال فاصله، تهیه کننده فیلم که پیشتر و در زمان مشارکت با پویا فیلم و حسین فروبخش با ساختن فیلم های اکشن، موفقیت تجاری را تجربه کرده بود، چشم به کران تهران دارد. کارگردان فیلم نیز که آخرین ساخته اش «شب روباه» برخلاف نخستین کار او «بش» به توفیقی در جلب تماشاگران دست نیافته، امیدوار است تا با این فیلم کمدی بتواند جایگاه خود را در میان سینماگران پولساز، بازبازد. اسعدیان که ابزار سینما را می شناسد و در نوع «کمدی» با فیلم های اصغر هاشمی تجربیات موفقی دارد، شایستگی حضور در جمع کارگردانان صاحب نام سینما را داراست. «مرد آفتابی»، با بهره گیری از یک گروه حرفه ای و کارآمد و نقش گرینی هوشمندانه ای که سه بازیگر توانای سینمای کمدی را در کنار یکدیگر قرار داده است، می تواند در ارتباط با مخاطبان فیلم های ایرانی سربلند باشد. فیلم در سه روز نخست ۴۰ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال بلیت فروخته است، که گرچه در مقایسه با «آژانس شیشه ای» رقم چشمگیری نیست اما امیدوارکننده است. فروش فیلم های خانوادگی (اعم از کمدی یا ملودرام) در هفته های دوم و سوم نمایش اوج می گیرد و فروش هفته اول بیش از هر چیز وابسته به تبلیغات و آگهی های فیلم است که در مورد «مرد آفتابی» با کم دقتی و صرفه جویی انجام شده بود.

● کمک کن - کارگردان: رسول ملاقلی پور / بازیگران: ماهایا پطروسیان، احمد نجفی، رامبد جوان.

درباره فیلم: چهره های جوان پسند، تبلیغات جنجالی و حتی نام فیلم (که یادآور یکی از آهنگ های محبوب موسیقی پاپ ایرانی است) سربلند باشد. فیلم در سه روز نخست ۴۰ میلیون و ۵۰۰ هزار ریال بلیت فروخته است، که گرچه در مقایسه با «آژانس شیشه ای» رقم چشمگیری نیست اما امیدوارکننده است. فروش فیلم های خانوادگی (اعم از کمدی یا ملودرام) در هفته های دوم و سوم نمایش اوج می گیرد و فروش هفته اول بیش از هر چیز وابسته به تبلیغات و آگهی های فیلم است که در مورد «مرد آفتابی» با کم دقتی و صرفه جویی انجام شده بود.

● کمک کن - کارگردان: رسول ملاقلی پور / بازیگران: ماهایا پطروسیان، احمد نجفی، رامبد جوان. اگر در روزهای آینده، استقبال تماشاگران از آخرین ساخته رسول ملاقلی پور افزایش یابد، می توان نتیجه گرفت که «ارزش زدایی» فیلم، نه تنها با تابی از شرایط دوران ساخت آن است، بلکه با وضعیت امروز جامعه و مردم که سرخشته و پویا، تازه ها را فرامی خوانند، به نحو شگفت آوری هماهنگ شده است.

■ بد نیست بدانید که...

«جان سخت» با ۱۹ روز نمایش ۲۳۶ میلیون و ۳۰۰ هزار ریال فروش داشته است تا سازندگان آن همچون تولیدکنندگان فیلم های مشابه، باز هم چشم به اقبال تماشاگران شهرستانی داشته باشند.

■ فراموش نکنید که...

با پایان جام جهانی و نمایش فیلم های جدید، کالبد بی رقیب سینماهای ایران جهانی تازه گرفت و با میانگین فروش یک میلیون و ۲۲۰ هزار و ۴۴۸ ریال بلیت برای هر سینما در تهران به بالاترین رقم در سال جاری دست یافت. اما با این وجود هنوز تهیه کنندگان فیلم های ایرانی تمایلی برای آغاز تولیدات تازه ندارند. از ابتدای سال ۱۳۷۷ تاکنون تنها فیلم برداری هفت فیلم شروع شده و بسیاری از گروه های فیلمسازی با آنکه مراحل پیش تولید و تدارکات را پشت سر گذاشته اند اما هنوز صدای «کلید» دوبوین را نشنیده اند. به نظر می رسد که ریشه بحران سینمای

ایران را در جای دیگری باید جست وجو کرد، در جایی که سیاست گذاری های فرهنگی طراحی می شود. چرا که سازندگان چند فیلم آماده نمایش نیز از سپردن حاصل سرمایه گذاری و زحمات خود به دستان مسئولان اداره نظارت و ارزشیابی واهمه دارند. هنوز هم چرخش یک قلم می تواند ثمره صدها میلیون ریال سرمایه و ماه ها کار طاقت فرسا را بی ارزش سازد.